

Τάσος Ανθουλιάς

ΤΟ ΦΑΝΑΡΙ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

	Σελ.
Το Οικουμενικό Πατριαρχείο (ιστορία και σήμερα)	2
Εικόνες, Ιερά Άμφια, Ιερά Σκεύη, Χειρόγραφη παράδοση	18
Ιερές μορφές και μεγάλες προσωπικότητες	31
Ο Καθαγιασμός του Αγίου Μύρου	42
Ο Πατριαρχικός Ναός του Αγίου Γεωργίου	56
Η Πατριαρχική Μεγάλη του Γένους Σχολή	66
Τα Πριγκηπονήσια και η Θεολογική Σχολή της Χάλκης	70

**ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ**

ο ιδρυτής
της εκκλησίας
του Βυζαντίου

Η οικουμενική ακτινοβολία του Πατριαρχικού Θρόνου της Κωνσταντινούπολης είχε ως πυρήνα την αυθεντική βίωση της αποστολικής παράδοσης.

Ο απόστολος Ανδρέας και ο ευαγγελιστής Ιωάννης διέδωσαν τη χριστιανική θρησκεία σε όλη την Ανατολή και είναι οι ρίζες του Οικουμενικού Θρόνου.

Πρώτος επίσκοπος του Βυζαντίου (που ήταν τότε μια μικρή πόλιχνη, πριν γίνει η πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας) είναι ο απόστολος Ανδρέας.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ**

ο τελευταίος
αυτοκράτορας
του Βυζαντίου

Η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τον σουλτάνο Μωάμεθ τον Β' (29 Μαΐου 1453) σφράγισε την πτώση της Βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Έτσι, ο Οικουμενικός Πατριάρχης επιμίσθηκε ευθύνες Εθνάρχη για όλους τους ορθόδοξους λαούς του οθωμανικού κράτους και ανέλαβε επιπλέον διοικητικές και δικαστικές αρμοδιότητες στις αστικές και ποινικές υποθέσεις των ορθοδόξων.

Η άσκηση αυτής της εθναρχικής δικαιοδοσίας ενίσχυσε την εθνική αποστολή των κατά τόπους ιεραρχών και κληρικών.

ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΦΑΝΑΡΙ

από το 1599
ως σήμερα

Το 1599 το Οικουμενικό Πατριαρχείο εγκαταστάθηκε στο Φανάρι, την ιστορική περιοχή της Κωνσταντινούπολης, όπου παραμένει μέχρι σήμερα.

Στην περιοχή του Φαναριού συγκεντρώθηκαν προοδευτικά πολλές αξιόλογες ελληνικές οικογένειες, οι περίφημοι Φαναριώτες, που έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα γράμματα και απέκτησαν μεγάλη επιρροή στα δημόσια πράγματα. Άλλες φορές, η δύναμη των Φαναριωτών χρησιμοποιήθηκε ευεργετικά για το Οικουμενικό Πατριαρχείο και το Γένος και άλλες όχι.

ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΦΑΝΑΡΙ

από το 1599
ως σήμερα

Το 1599 το Οικουμενικό Πατριαρχείο εγκαταστάθηκε στο Φανάρι, την ιστορική περιοχή της Κωνσταντινούπολης, όπου παραμένει μέχρι σήμερα.

Στην περιοχή του Φαναριού συγκεντρώθηκαν προοδευτικά πολλές αξιόλογες ελληνικές οικογένειες, οι περίφημοι Φαναριώτες, που έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα γράμματα και απέκτησαν μεγάλη επιρροή στα δημόσια πράγματα. Άλλες φορές, η δύναμη των Φαναριωτών χρησιμοποιήθηκε ευεργετικά για το Οικουμενικό Πατριαρχείο και το Γένος και άλλες όχι.

Η ΜΕΓΑΛΗ
ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ
ΣΧΟΛΗ

Μια από τις σημαντικότερες δραστηριότητες του Οικουμενικού Πατριαρχείου, που απέβλεπε στην αφύπνιση του Γένους από τον λήθαργο της σκλαβιάς και στη δημιουργία φωτισμένων Ελλήνων, που να είναι γνώστες του ένδοξου παρελθόντος της πατρίδας τους και ικανοί συνεχιστές του, ήταν η δημιουργία πολλών σχολών.

Ανάμεσα σ' αυτές ήταν και η Μεγάλη του Γένους Σχολή, που λειτούργησε από τον 15ο αιώνα και απέκτησε τη μεγαλύτερη αίχλη της στα τέλη του 19ου αιώνα, οπότε κτίστηκε και το νέο της κτίριο.

ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ
ΣΗΜΕΡΑ

«... Σε μια εποχή που η Ορθοδοξία δοκιμάζεται σκληρά για τους γνωστούς σε όλους μας λόγους, οι πρωτοβουλίες τις οποίες αναπτύσσετε δημιουργούν την ελπίδα ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία θα ξαναβρεί την παλιά της δύναμη και αίχλη και ότι θα αναπτύξει και πάλι τις δραστηριότητες εκείνες που προσδιορίζονται από την ιστορική της αποστολή και αποβλέπουν στη βελτίωση του ανθρώπου και γενικότερα του κόσμου...»

Κωνσταντίνος Καραμανλής,
Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας,
προς τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο (1994)

Τμήμα του νέου
Πατριαρχικού
Οίκου.
Στο βάθος
αριστερά
ο Πατριαρχικός
Ναός.

Part of the new
Patriarchal
House.
On the left
the Patriarchal
Church.

Η τριπλή
εξωτερική πύλη
του Πατριαρχείου.

The triple
gateway to the
grounds of the
Patriarchate.

At the central gateway to the grounds of the Patriarchate, on the 10th April 1821, Easter Day, the Patriarch Gregorios V was hanged. Since then this gate has remained closed.

Στην κεντρική πύλη του εξωτερικού περιβόλου του Πατριαρχείου απαγχονίστηκε στις 10 Απριλίου 1821, ημέρα του Πάσχα, ο Πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε'. Από τότε αυτή η πύλη παραμένει κλειστή.

Βυζαντινά ανάγλυφα εντοιχισμένα στον εξωτερικό τοίχο του περιβόλου.

Byzantine reliefs on the surrounding wall.

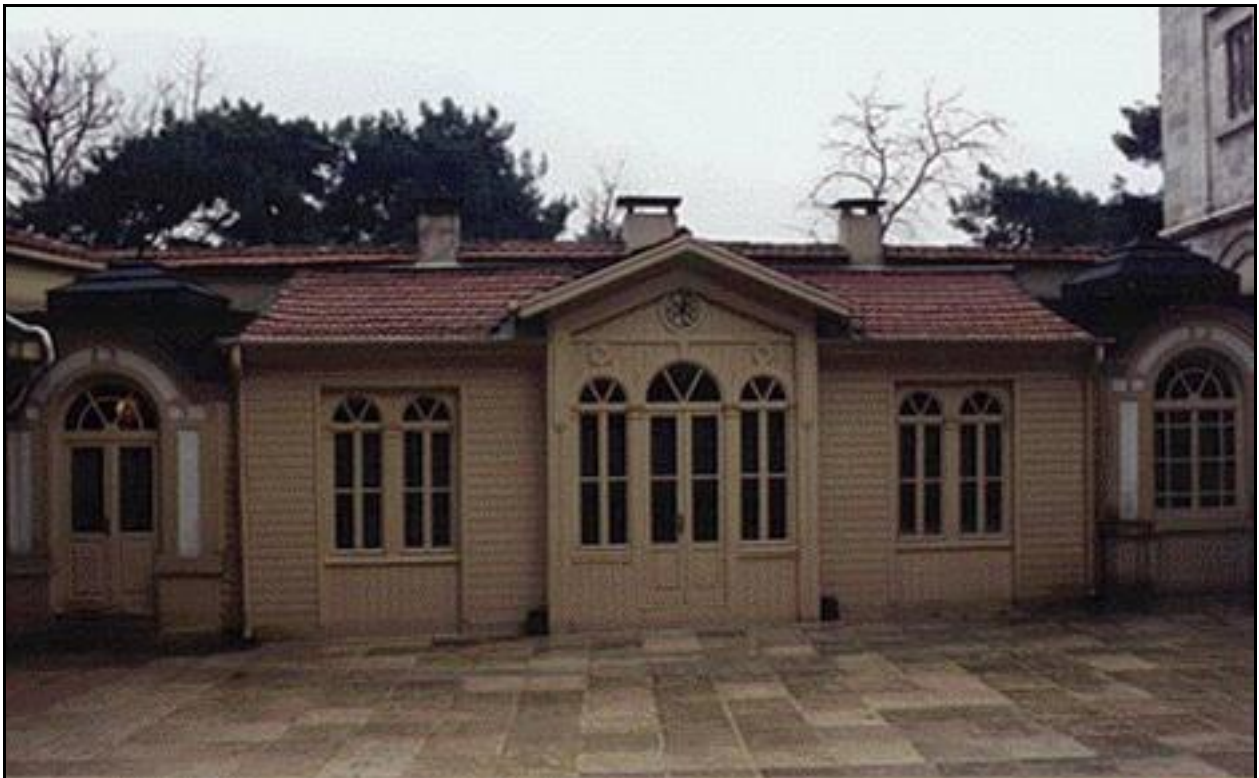
Χριστός ο Εμμανουήλ (12ος αιώνας)
Jesus Christ the Emmanuel (12th century)

Η κρήνη στην αυλή
του Πατριαρχείου,
από την οποία τρέχει
το νερό των «Γουναράδων».

The fountain from which
the water of the "Furriers"
is running.

Το Περίπτερο παρασκευής του Αγίου Μύρου.
The building in which the Holy Chrism is prepared.

Η είσοδος
στον νέο
Πατριαρχικό Οίκο.

The entrance
to the new
Patriarchal House.

Στα δεξιά της εισόδου
ο Απόστολος Ανδρέας
δίνει το Ευαγγέλιο
στον διάδοχό του
Απόστολο Στάχυ.

On the right of the entrance
Apostle Andrew
gives the Gospel
to Apostle Stachys,
his successor.

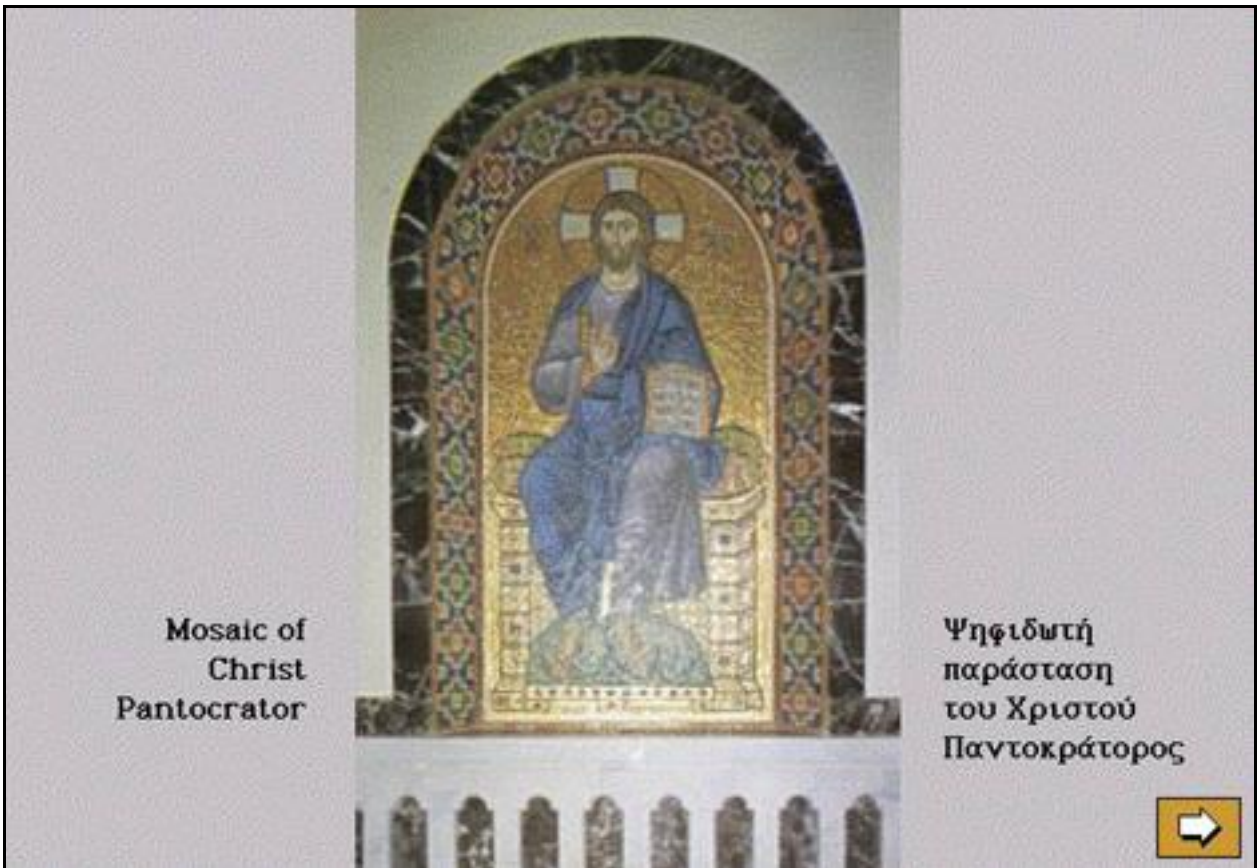
Στα αριστερά της εισόδου
ο Μωάμεθ ο Πορθητής
προσφέρει τα προνόμια
στον Πατριάρχη
Γεννάδιο Β' Σχολάριο.

On the left of the entrance
Mehmet the Conqueror
presents the privileges
to the Patriarch
Gennadius II,
Scholarios.

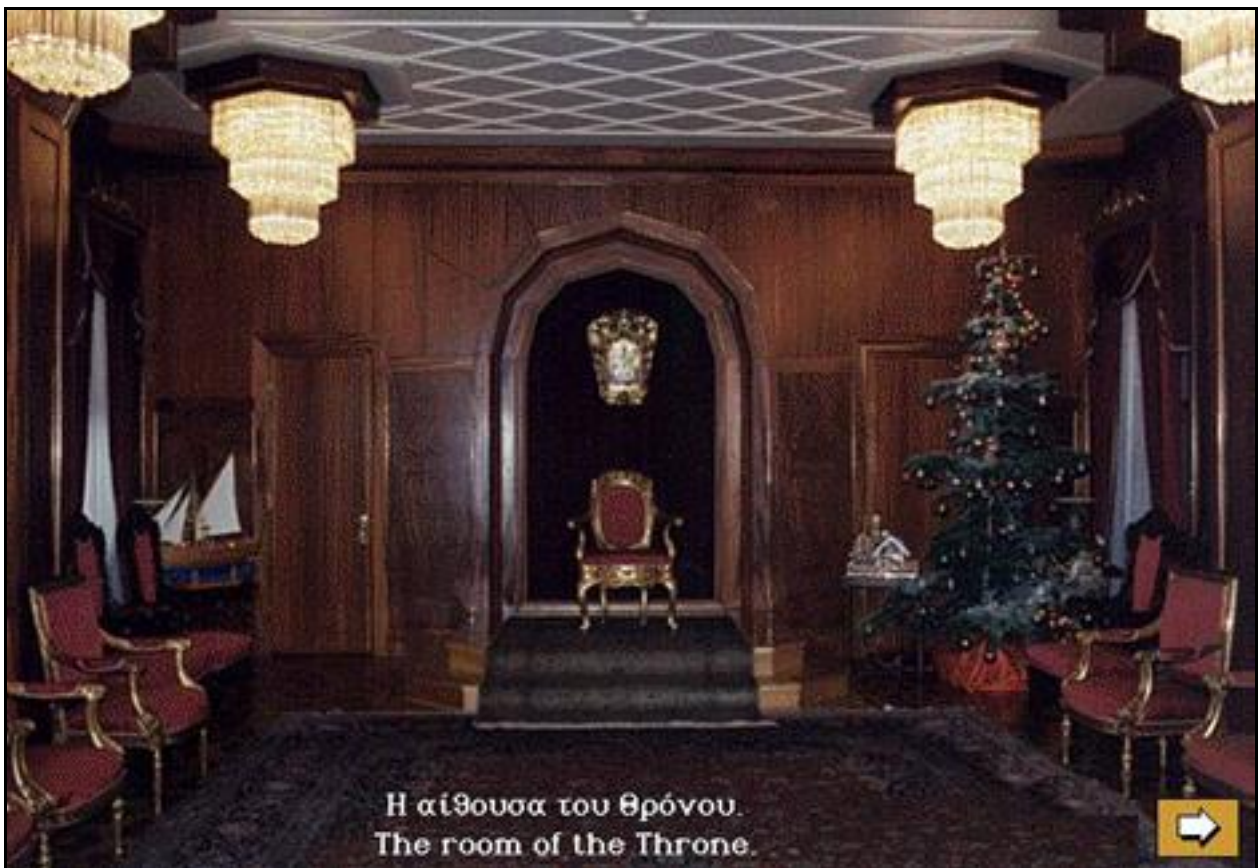
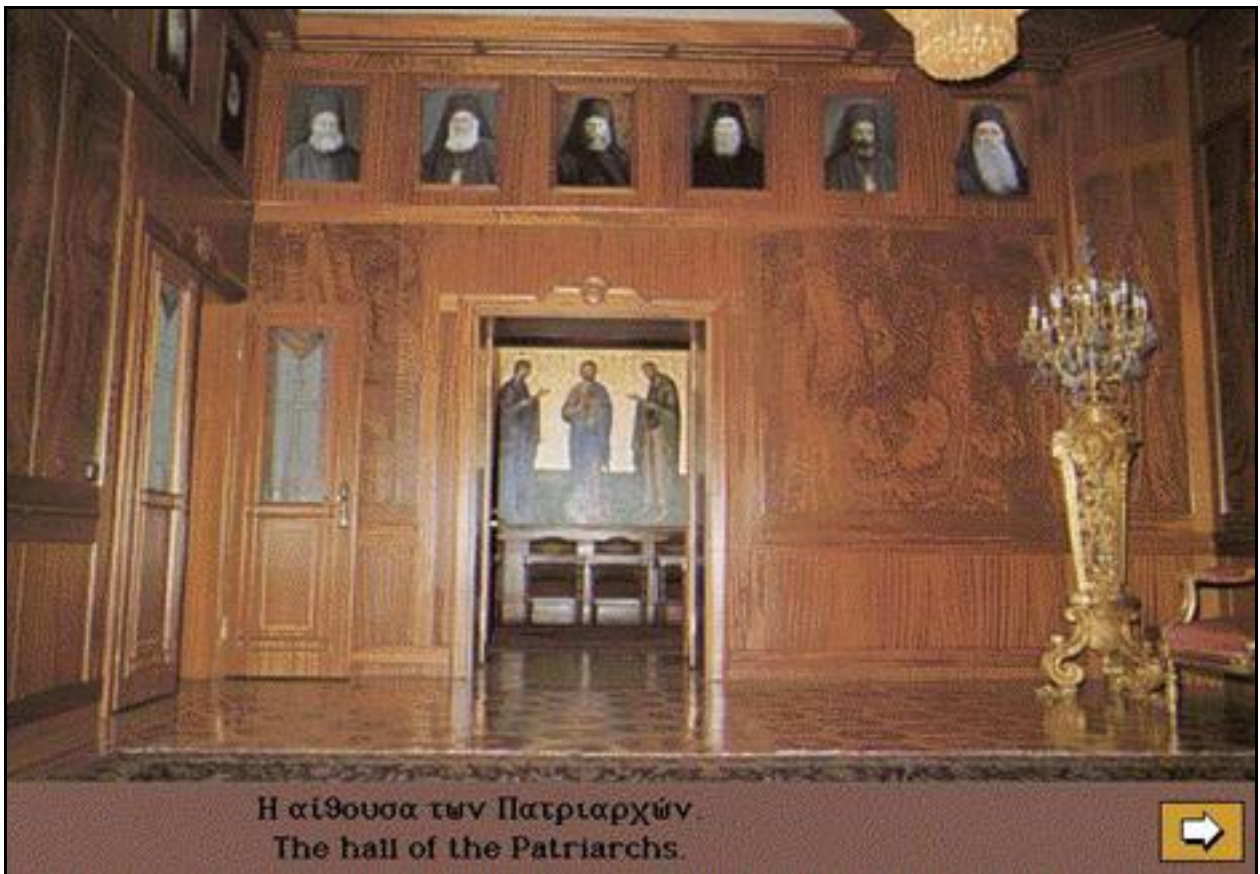
Ανεβαίνοντας στον Πατριαρχικό Οίκο.
Walking up into the Patriarchal House.

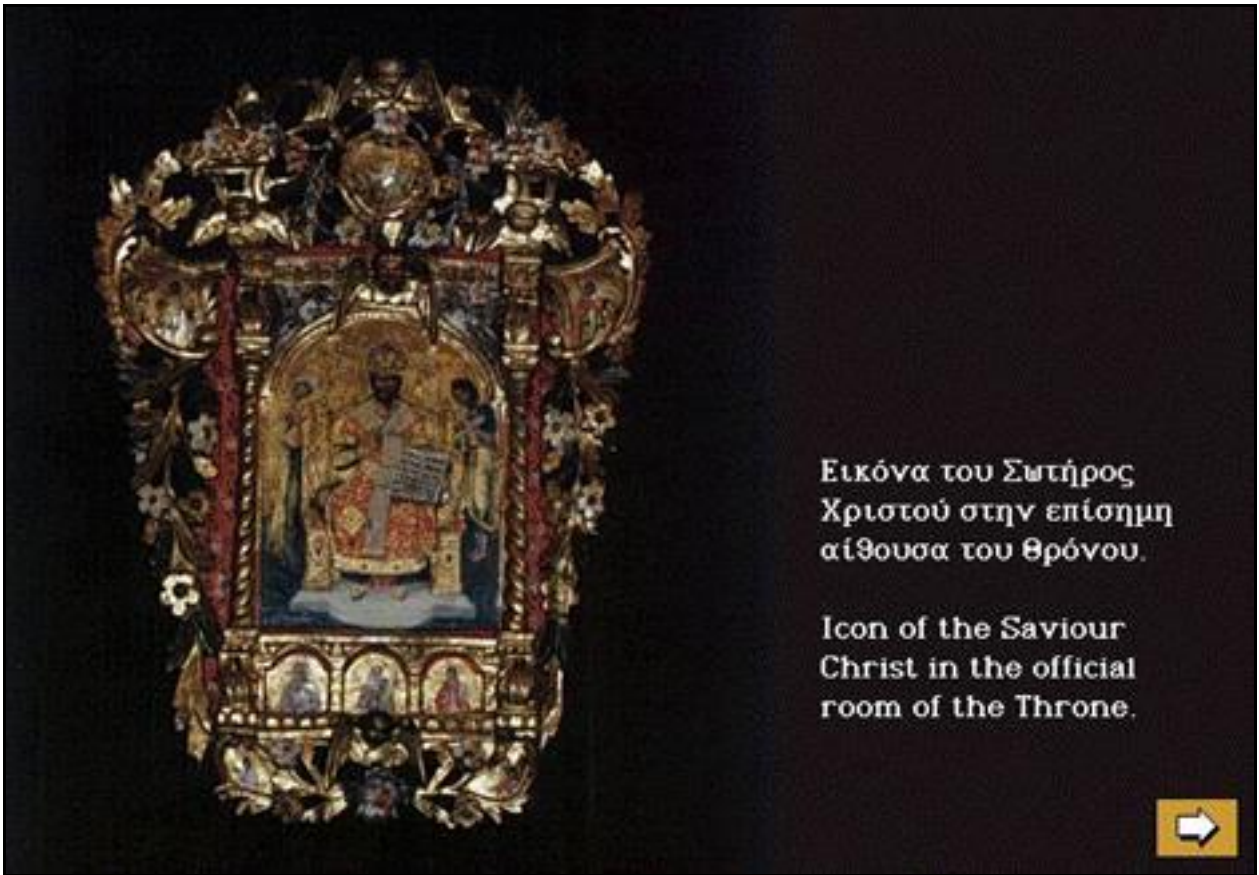

Mosaic of
Christ
Pantocrator

Ψηφιδωτή
παράσταση
του Χριστού
Παντοκράτορος

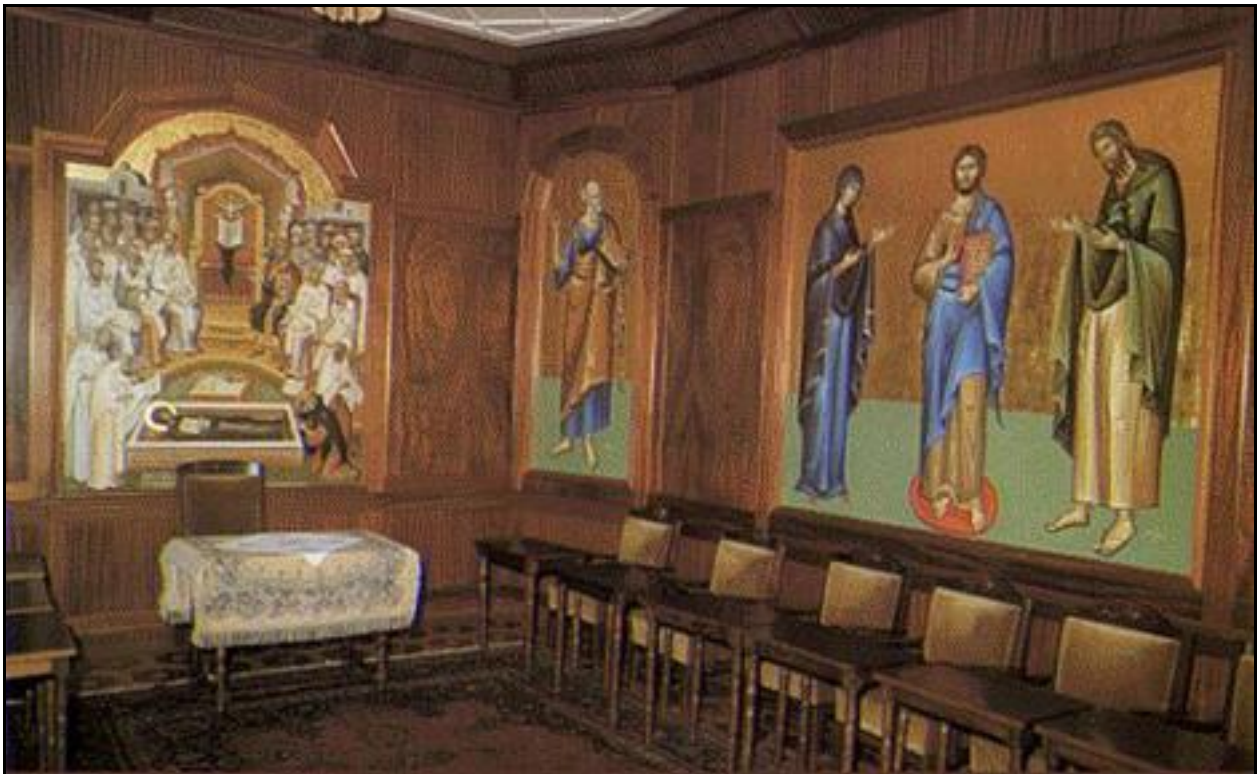
Εικόνα του Σωτήρος
Χριστού στην επίσημη
αίθουσα του Θρόνου.

Icon of the Saviour
Christ in the official
room of the Throne.

Η αίθουσα της Παναγίας.
The Hall of the Virgin Mary.

Το Συνοδικό.
The meeting place of the Holy Synod.

Η Πατριαρχική Τράπεζα.
The Patriarchal Dining-room.

Η αίθουσα των Αρχιερέων του Θρόνου. Η εικόνα του Πατριάρχη Δημητρίου είναι φιλοτεχνημένη από κερί.
The gathering room of the Hierarchs of the Throne.
The portrait of Patriarch Demetrios is made of wax.

Προς τη Μεγάλη
Πρωτοσυκελλία
(Μια από τις
παλιές εισόδους).

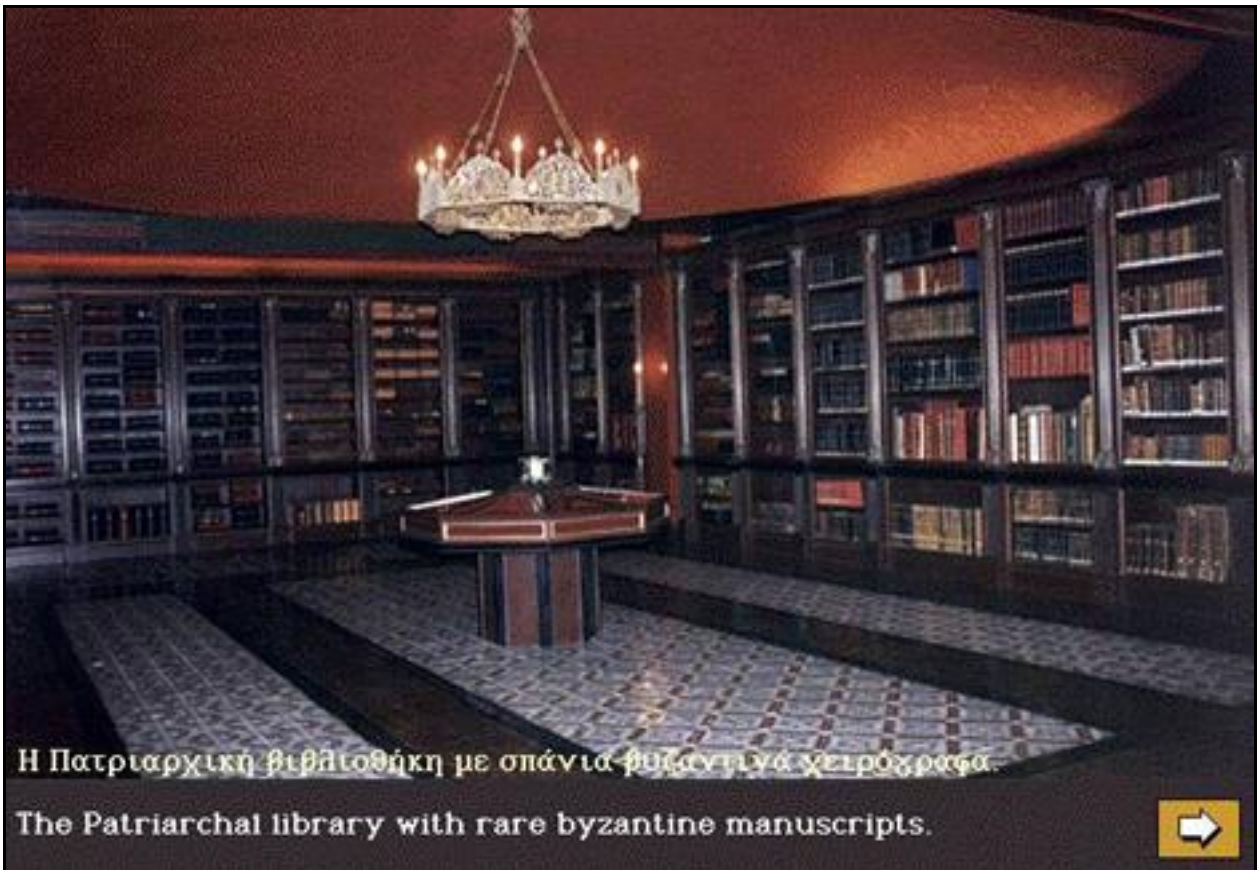
One of the old entrances
of the Patriarchate.

Ο Άγιος Ανδρέας
(4ος αιώνας).

Saint Andrew
(4th century).

Η Πατριαρχική βιβλιοθήκη με σπάνια βυζαντινά χειρόγραφα.

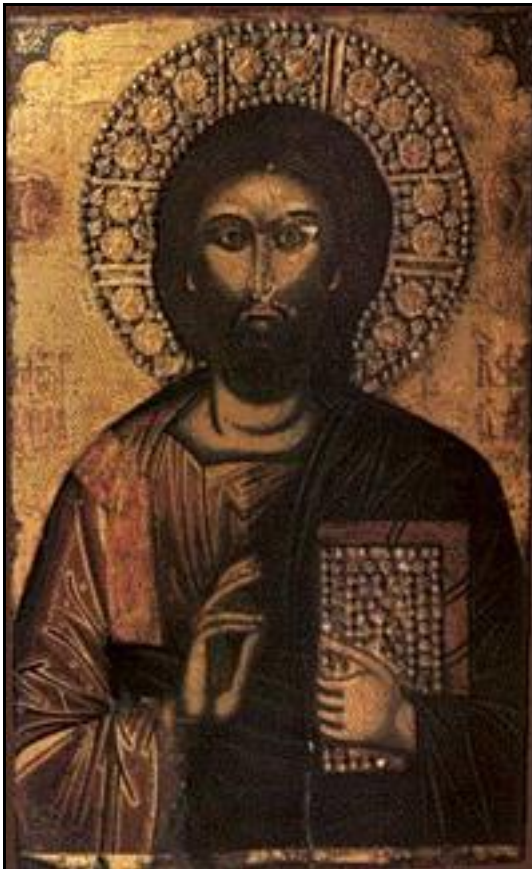
The Patriarchal library with rare byzantine manuscripts.

Το κεντρικό εκθετήριο της Πατριαρχικής βιβλιοθήκης.
The central showcase of the Patriarchal library.

Icons		Εικόνες
Sacerdotal vestments		Ιερά Ἄμφια
Sacred vessels		Ιερά σκεύη
Manuscript tradition		Χειρόγραφοι παράδοσης

Ἰησοῦς Χριστός ὁ Παντοκράτωρ
(13ος αἰώνας)

Jesus Christ the Pantocrator
(13th century)

Θεοτόκος η Οδηγήτρια
(14ος αιώνας)

Virgin Mary the Hodegetria
(14th century)

Οι τέσσερις Ευαγγελιστές: Ματθαίος, Μάρκος, Λουκάς και Ιωάννης.

The four Evangelists: Matthew, Mark, Luke and John.

Πέτρος και Παύλος
(17ος αιώνας)

Peter and Paul
(17th century)

Ο Ευαγγελισμός
(16ος αιώνας)

The Annunciation
(16th century)

Ο σάκκος της «Τιβεριάδος» (1810).
Έργο της φημισμένης κεντίτριας της Πόλης, Δαφνίτσας.

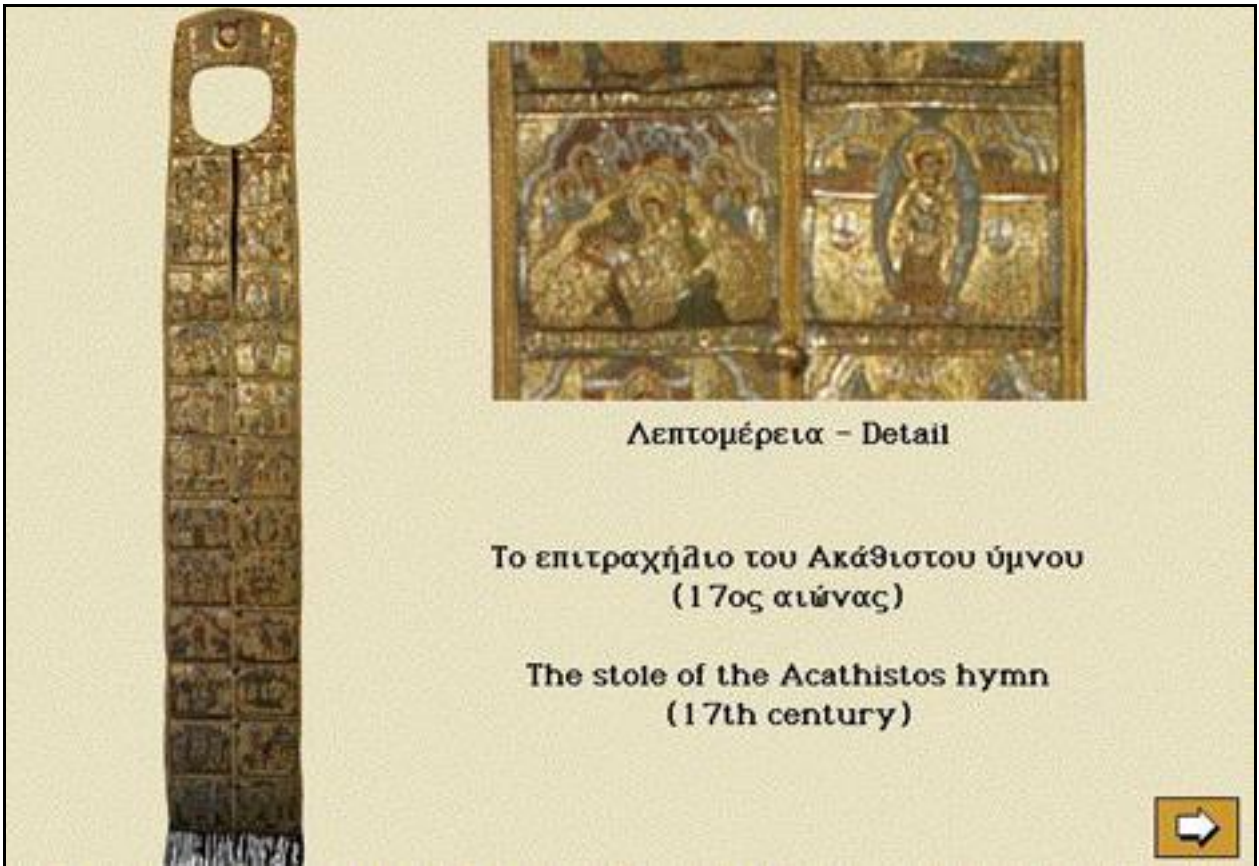
The sakkos of «Tiberias» (1810).
Work of the famous embroideress of Constantinople,
Daphnitsa.

Ο σάκκος «η ρίζα του Ιεσσαί»
κεντημένος με χρυσές και αργυρές κλωστές (1860)

The sakkos «the root of Jesse»
embroidered with silver and gold thread (1860)

Λεπτομέρεια - Detail

Το επιτραχήλιο του Ακάθιστου ύμνου
(17ος αιώνας)

The stole of the Acathistos hymn
(17th century)

Χρυσοκέντητο επιτραχήλιο.
Λεπτομέρεια (15ος αιώνας).

Detail of a stole, gold embroidery
(15th century).

Χρυσοκέντητο επιμάνικο του 1599.

Cuff embroidered with gold
(1599).

Χρυσοκέντητο
επιμάνικο
Πατριαρχικής
στολής.

Cuff of
Patriarchal
vestment,
embroidered
with gold.

Χρυσοκέντητο επιχονάτιο
με κεντητή εικόνα
της Αναστάσεως.

Gold-stitched epigonation
(knee ornament)
with an embroidered depiction
of the Resurrection.

Χρυσοκέντητες
ζώνες με πόρπες
που έχουν
πολύτιμες πέτρες.

Belts embroidered
with gold.
The buckles
contain
precious stones.

Η μίτρα του αυτοκράτορα
Νικηφόρου Φωκά (963-969).

The mitre of emperor
Nicephoros Phokas (963-969).

Χρυσοκέντητη μίτρα
σε αργυρό ύφασμα.

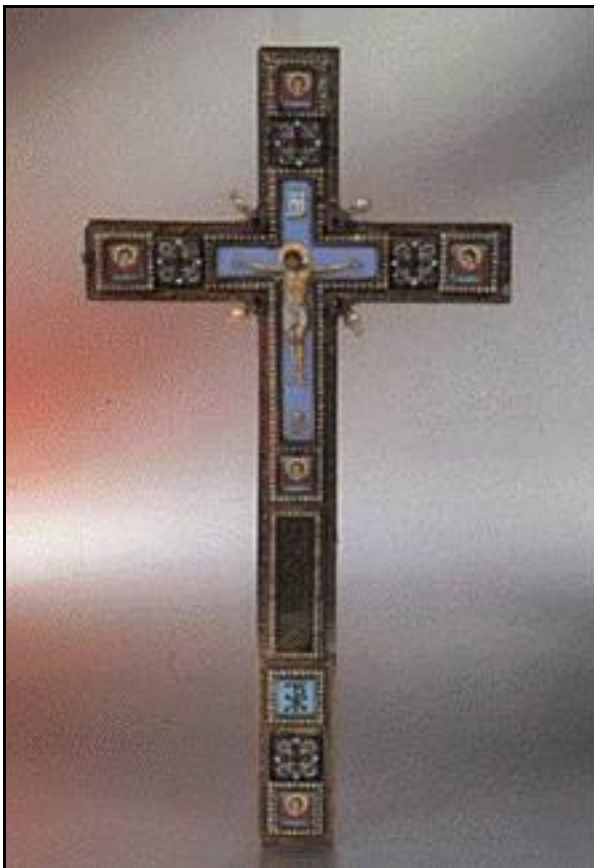
Mitre, gold embroidery
on silver cloth.

Εγκόλπια και σταυρός του Πατριάρχη Ιωακείμ Β' (1861)

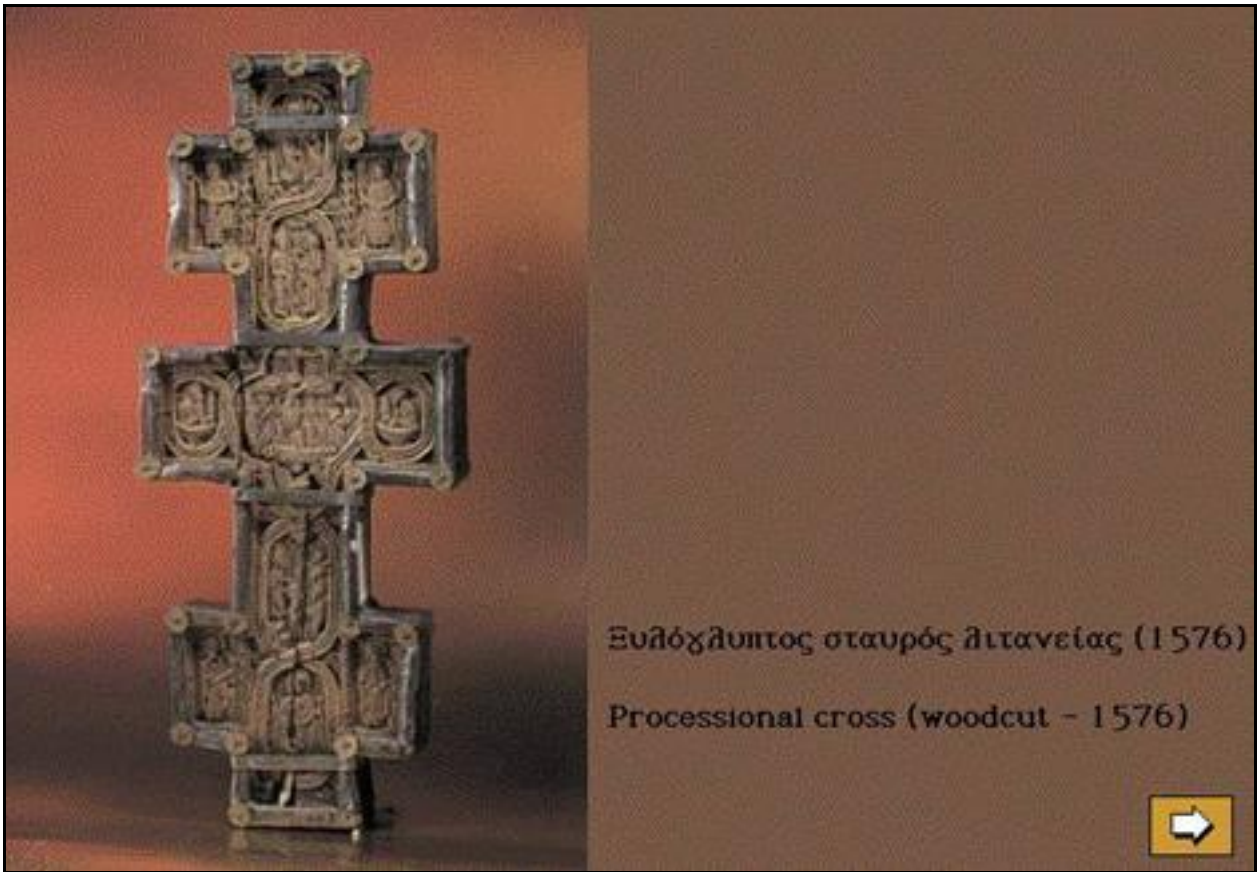
Pectoral encolpion and cross of Patriarch Joachim II (1861)

Αργυρόχρυσος σταυρός ευλοχίας.

Gold and silver blessing cross.

Ευλόγιστος σταυρός διτανείας (1576)

Processional cross (woodcut - 1576)

Ιερά σκεύη από εργαστήριο της Μόσχας (1898)

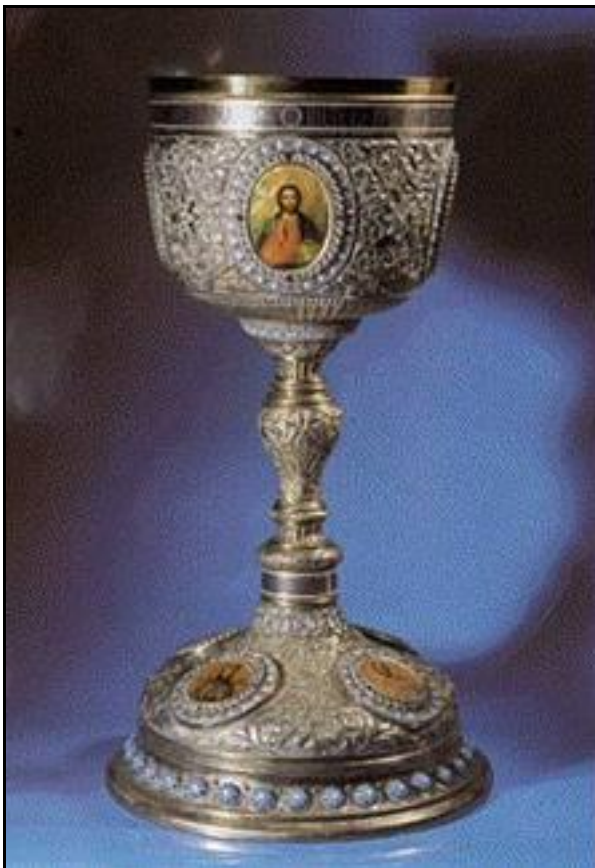
Sacred vessels from a workshop in Moscow (1898)

Αρτοφόριο από τη Χάλκη.

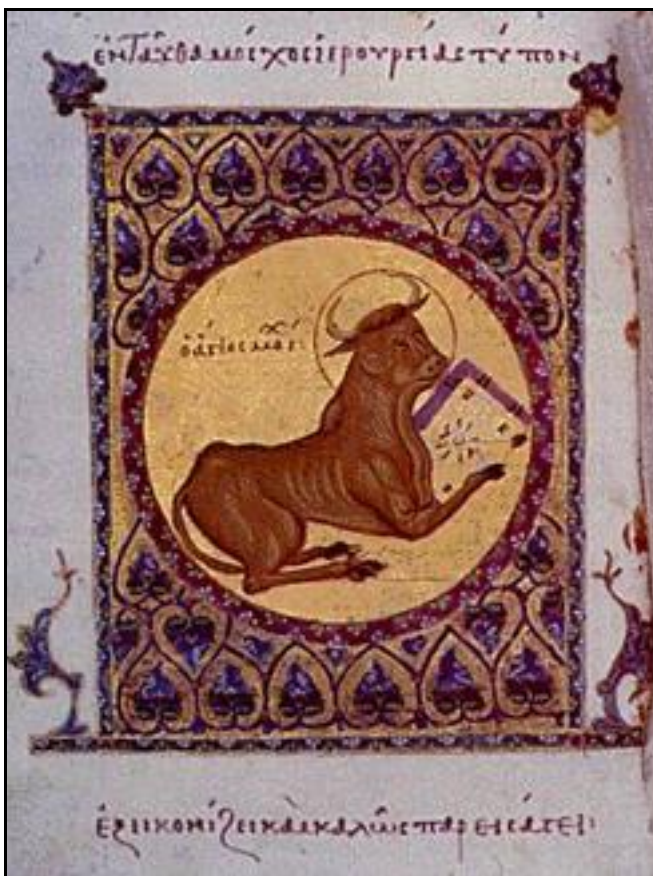
Artophorion (tabernacle)
from the island of Chalki.

Άγιο Ποτήριο από ασήμι και χρυσό
(1898)

Holy Chalice made of silver and gold
(1898)

Χειρόγραφο Ευαγγέλιο
του 12ου αιώνα.
Σύμβολο (μόσχος)
του Ευαγγελιστή Λουκά.

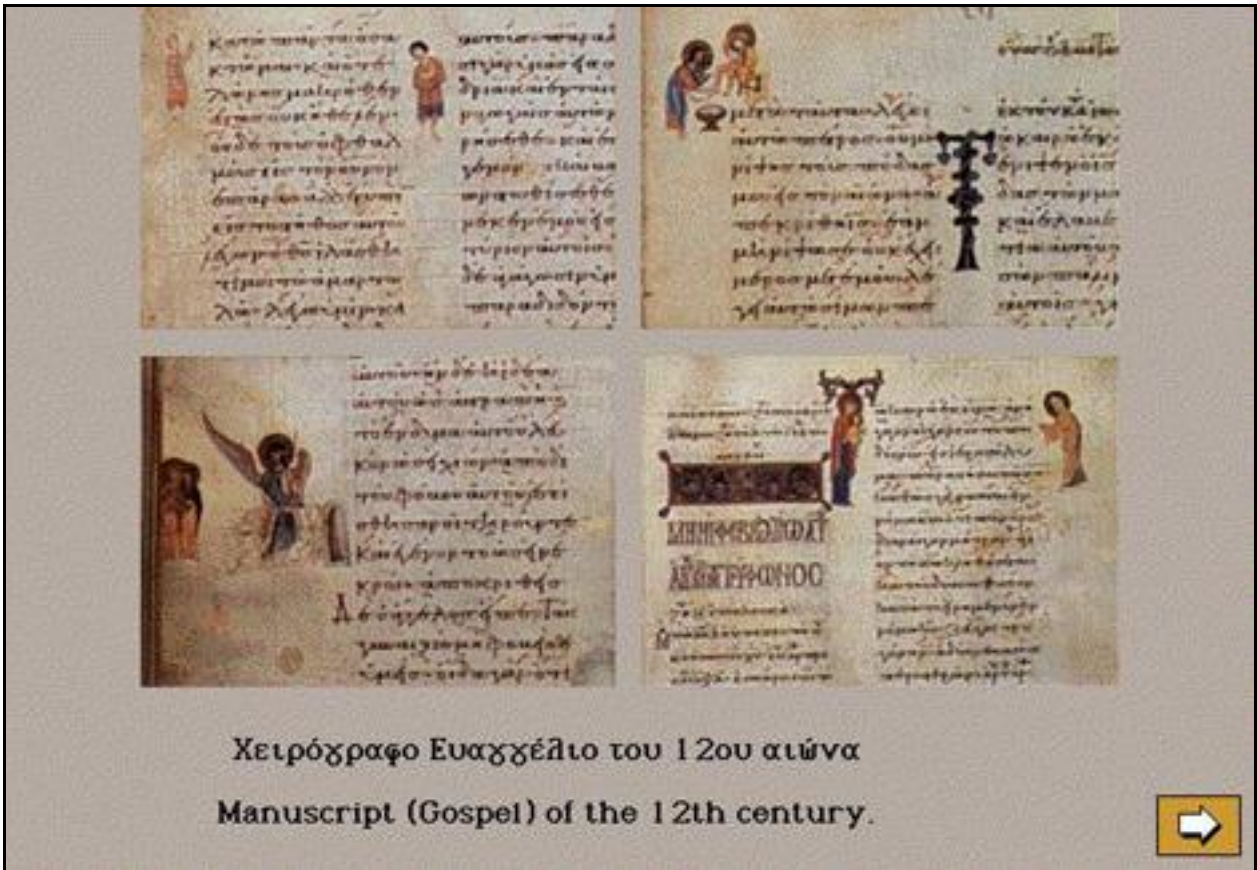
Manuscript (Gospel)
of the 12th century.
Symbol (calf)
of Luke the Evangelist.

Χειρόγραφο Ευαγγέλιο
του 12ου αιώνα.
Σύμβολο (αετός)
του Ευαγγελιστή Ιωάννη.

Manuscript (Gospel)
of the 12th century.
Symbol (eagle)
of John the Evangelist.

Η πρώτη σελίδα του Λεξικού «Η ΚΙΒΩΤΟΣ»
που τυπώθηκε στο Πατριαρχικό Τυπογραφείο το 1819.

The first page of the Lexicon «THE ARK» which was
printed at the Patriarchal Printing House in 1819.

Ιερές μορφές και μεγάλες προσωπικότητες
Sacred persons and great personalities

Αθανάσιος ο Αθωνίτης
Athanasios the Athonite

Ιερεμίας Β' ο Τρανός
Jeremiah II the Tranos

Γαβριήλ Σεβήρος
Gabriel Sevros

Κύριλλος ο Α'
Cyrillos I

Ηλίας Μηνιάτης
Elias Meniates

Ευγένιος Βούλγαρης
Eugenios Boulgaris

Νικηφόρος Θεοτόκης
Nicephoros Theotokis

Νικόδημος Αχιορείτης
Nicodemus the Haghiorite

Βαρθολομαίος ο Ίμβριος
Bartholomeos of Imvros

Ιωακείμ ο Γ'
Joachim III

Αθανάσιος ο Αθωνίτης
(10ος αιώνας).
Ίδρυσε το πρώτο μοναστήρι του
Αγίου Όρους (961), τη Μεγίστη
Λαύρα και έθεσε τους πρώτους
κανόνες της κοινοβιακής ζωής.

Athanasios the Athonite
(10th century).
He established the first monastery
on the Holy Mountain (961), the
Great Lavra and set the first rules
of monastic life.

The founder of the first
great monastery on the
Holy Mountain becomes
the spiritual bridge
between Constantinople
and the monastic polity of
Athos and is recognized
as a great figure of the
Orthodox Church because
of his organizing spirit and
broad education.

Ο ιδρυτής του πρώτου
μεγάλου μοναστηριού του
Αγίου Όρους γίνεται η
πνευματική γέφυρα
ανάμεσα στην Κωνσταντι-
νούπολη και την πολιτεία
του Άθω και αναδεικνύεται
σε μεγάλη μορφή της
Ορθόδοξης εκκλησίας με το
οργανωτικό του πνεύμα και
την άρτια παιδεία του.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Ιερεμίας Β' ο Τρανός (1536-1595). Η φήμη του απλώθηκε σε όλο τον χριστιανικό κόσμο. Ίδρυσε το Πατριαρχείο της Μόσχας και είχε σημαντική αλληλογραφία με τους Λουθηρανούς θεολόγους.

The Ecumenical Patriarch Jeremiah II the Tranos (1536-1595). His fame spread over the whole of Christendom. He established the Patriarchate of Moscow and had an important correspondence with Lutheran theologians.

This great Patriarch marked the beginning of a new era for the spiritual, educational and cultural rebirth of the Church and the revival of the Nation.

The rapprochement of the Orthodox Church to the other Christian Churches was the key point of his Patriarchal tenure.

Ο μεγάλος Πατριάρχης εκκαινίασε μια νέα εποχή, με την οποία αρχίζει η πνευματική, εκπαιδευτική και καλλιτεχνική αναγέννηση της εκκλησίας, αλλά και του Γένους. Η προσέγγιση της Ορθόδοξης εκκλησίας με τις άλλες χριστιανικές αποτέλεσε το κυριότερο σημείο αναφοράς της πατριαρχίας του.

Μητροπολίτης Γαβριήλ Σεβήρος
(1539-1618).
Εφημέριος του Αγίου Γεωργίου
των Ελλήνων της Βενετίας και
συνεργάτης του Πατριάρχη
Ιερεμία Β' του Τρανού.

Metropolitan Gabriel Sevros
(1539-1618).
Dean of Saint George
of the Greeks in Venice and
collaborator of Patriarch
Jeremiah II the Tranos.

With his strong personality, the relations which he developed and his writings, Gabriel Sevros contributed, in that difficult period, to the effort for making known to the West the presence of the Orthodox Church and particularly the Ecumenical Patriarchate.

Με την ισχυρή προσωπικότητά του, τις σχέσεις που ανέπτυξε και το συγγραφικό του έργο, ο Γαβριήλ Σεβήρος συνετέλεσε, στους δύσκολους εκείνους καιρούς, να γίνει γνωστή στη Δύση η παρουσία της Ορθόδοξης Εκκλησίας και ιδιαίτερα του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Πατριάρχης Κύριλλος Α΄
ο Λούκαρις (1572-1638).
Η τραχική φυσιογνωμία του
βρέθηκε στη μέση των έντονων
θρησκευτικών συγκρούσεων της
εποχής του.

Patriarch Cyrillos I
Loukaris (1572-1638).
His tragic physiognomy was
marked by his being involved
in the tense religious conflicts
of his time.

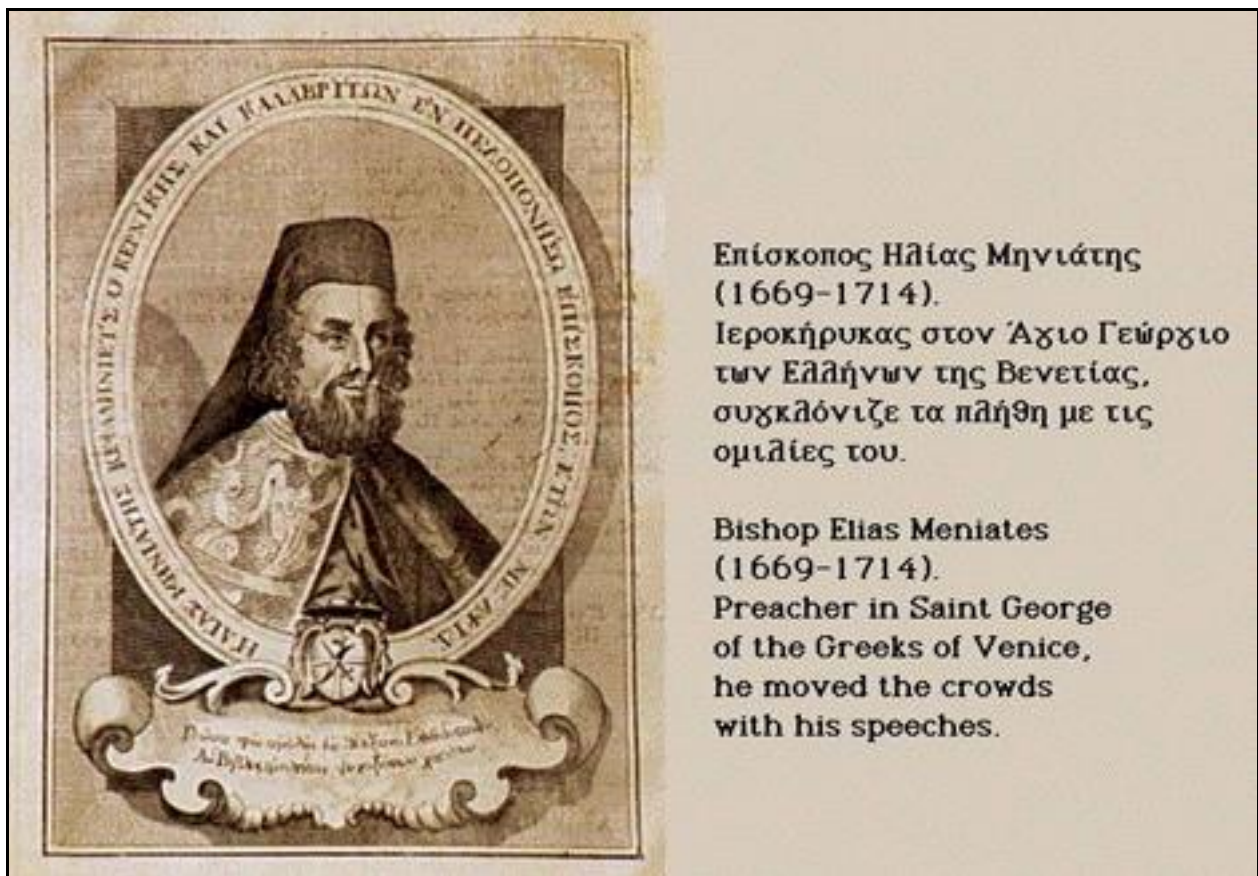
Protestants and others
were trying to use the
Orthodox Christians
in their struggle against
the Catholics.

In this maelstrom of
struggles, Cyrillos I
was condemned to death
(1638). Among his most
important initiatives
was the setting up
of the Patriarchal
Printing House (1627).

Διαμαρτυρόμενοι και
άλλοι προσπαθούσαν
να χρησιμοποιήσουν τους
Ορθόδοξους στον αγώνα
τους εναντίον των Ρωμαιο-
καθολικών. Μέσα σε αυτή τη
δίνη των συγκρούσεων ο
Κύριλλος Α΄ καταδικάστηκε
σε θάνατο το 1638.

Ανάμεσα στις σημαντικές
πρωτοβουλίες του είναι και
η ίδρυση πατριαρχικού
τυπογραφείου το 1627.

**Επίσκοπος Ηλίας Μηνιάτης
(1669-1714).**

Ιεροκήρυκας στον Άγιο Γεώργιο των Ελλήνων της Βενετίας, συγχρόνιζε τα πλήθη με τις ομιλίες του.

**Bishop Elias Meniates
(1669-1714).**

Preacher in Saint George of the Greeks of Venice, he moved the crowds with his speeches.

<p>He was born in Cephalonia and died in Patras, at the age of 45, after his election as Bishop of Calabryta. Venetians hold him in great respect and he was entrusted delicate diplomatic missions.</p>	<p>Γεννήθηκε στην Κεφαλονιά και πέθανε σε ηλικία μόλις 45 χρόνων στην Πάτρα, μετά την εκλογή του ως επισκόπου Καλαβρύτων. Είχε τη βαθιά εκτίμηση των Βενετών, οι οποίοι του ανέθεσαν και λεπτές διπλωματικές αποστολές.</p>
--	---

Αρχιεπίσκοπος Ευγένιος
Βούλγαρις (1716-1806).
Πολυσύνθετη προσωπικότητα,
κορυφαίος θεολόγος και φιλόλογος
με ευρύ πνεύμα.

Archbishop Eugenios Boulgaris
(1716-1806).

A multi-talented personality,
leading theologian and scholar
with a broad spirit.

He distinguished himself as an educator at schools in Ioannina and Kozani. He undertook the directorship of the Athoniada school (in Athos) and of the Patriarchal school (in Constantinople). He became the director of the imperial library of Russia. He published «Logic» and «Mathematics» in Leipzig. He is considered to be one of the brightest minds of the 18th century.

Διακρίθηκε ως διδάσκαλος σε διάφορες σχολές των Ιωαννίνων και της Κοζάνης. Ανέλαβε τη διεύθυνση της Αθωνιάδας σχολής και της πατριαρχικής σχολής. Έχινε διευθυντής της αυτοκρατορικής βιβλιοθήκης της Ρωσίας. Είχε εκδόσει στη Λειψία «Λογική» και «Μαθηματικά». Θεωρείται μια από τις πιο φωτεινές προσωπικότητες του 18 αϊ.

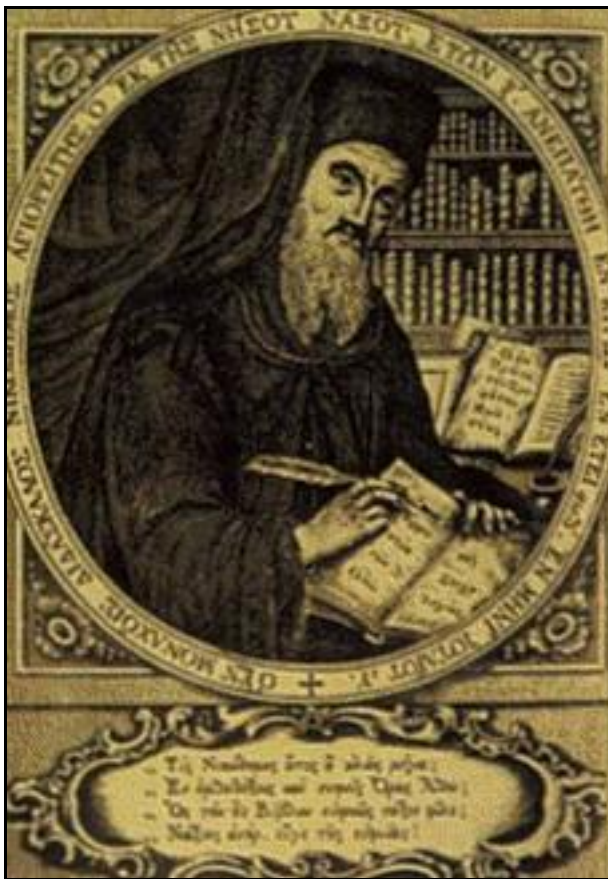
Επίσκοπος Νικηφόρος
θεοτόκης (1731-1800).
Ακολούθησε τα βήματα του
συμπatriώτη του (από την
Κέρκυρα) Ευγενίου Βούλγαρι.

Bishop Nicephoros Theotokis
(1731-1800).
He followed in the footsteps
of his compatriot (from Corfu)
Eugenios Boulgaris.

Nicephoros Theotokis
became a preacher in
Constantinople and the
director of the Athoniada
school in Athos.
He was elected as Bishop of
Slavenium and Cherson.
From his writings,
«Kyriakodromio»
roused great public feeling.

Ο Νικηφόρος θεοτόκης
έχινε διαδοχικά
Ιεροκήρυκας στην
Κωνσταντινούπολη,
Σχοδάρης στην Αθωνιάδα
και επίσκοπος Σλαβενίου
και Χερσώνος.
Από τα έργα του μεγάλη
απήχηση είχε το
«Κυριακοδρόμιο».

Νικόδημος Αχιορείτης
(1749-1809).
Λόγιος αχιορείτης
μοναχός
και συγγραφέας.

Nikodemos
the Haghiorite
(1749-1809).
Scholar monk
at Holy Mountain
and writer.

He was born in Naxos and
educated in Smyrne.
He became a monk
in the Holy Mountain,
where he spent his life
studying and writing.
His theological
and literary work
is enormous.

Γεννήθηκε στη Νάξο και
μαθήτευσε στη Σμύρνη.
Έχινε μοναχός στο Άγιον
Όρος, όπου και πέρασε όλη
τη ζωή του μελετώντας και
γράφοντας.
Το συγγραφικό του έργο,
θεολογικό και φιλοσοφικό
είναι τεράστιο.

Βαρθολομαίος
Κουτλουμουσιανός ο Τυμβριός
(1772-1851).

Θεολόγος και φιλόλογος
ανέλαβε την κριτική έκδοση
των λειτουργικών κειμένων.

Bartholomeos of Imvros
(1772-1851).

Theologian and scholar who
undertook the revised edition
of the liturgical books.

He taught in
the Patriarchal school
(Constantinople), in the
Business school (Chalki),
in the Athoniada School
(Holy Mountain)
and in the Ionian
Academy (Corfu).

He undertook the revised
edition of the liturgical
books, based upon
the tradition
of the manuscripts.

Δίδαξε στην Πατριαρχική
σχολή στο Φανάρι, στην
Εμπορική σχολή στη Χάλκη,
στην Αθωνιάδα σχολή και
στην Ιόνιο Ακαδημία.

Με την υπόδειξη και συμπα-
ράσταση του πατριάρχη
Κωνσταντίου Α' (1830-34)
ανέλαβε το τιτάνιο έργο
της κριτικής έκδοσης των
λειτουργικών κειμένων με
οδηγό τη χειρόγραφη
παράδοση.

Πατριάρχης Ιωακείμ Γ΄
(1830-1912).
Αφιέρωσε όλες του τις
δυνάμεις στην επιτυχία του
μεταρρυθμιστικού του
προγράμματος.

Patriarch Joachim III
(1830-1912).
He spent all his energies
in the success of his
reformatory schedule.

Patriarch Joachim III set up
the Patriarchal Library,
re-established the
Patriarchal Printing House
(1880), took care of the
construction of the new
building of the Great School
of the Nation (1882), and
looked after the Greek
schools and the Theological
School of Chalki.

Ο Πατριάρχης Ιωακείμ Γ΄
ίδρυσε την πατριαρχική
βιβλιοθήκη, ανασύστησε το
πατριαρχικό τυπογραφείο
(1880), μερίμνησε για την
κατασκευή του νέου κτιρίου
της Μεγάλης του Γένους
Σχολής (1882), φρόντισε
για τα ελληνικά σχολεία
και τη θεολογική Σχολή
της Χάλκης.

The consecration
of the Holy Chrism

Ο Καθαγιασμός
του Αγίου Μύρου

A brief review

Σύντομο ιστορικό

The consecration

Ο Καθαγιασμός

The various
scents

Τα είδη
των αρωμάτων

In the Orthodox Church,
the Holy Oil is consecrated
to be used in the sacrament
of Chrism, as a visible sign
of the importing
of the spiritual gifts
of the Holy Spirit
to those being baptised.

During the early years
of Christianity, this
transference was carried out
by the Apostles by means of
the "imposition of hands".

Στην Ορθόδοξη Εκκλησία το
Άγιο Μύρο καθαγιαάζεται
για να χρησιμοποιηθεί στην
τέλεση του μυστηρίου του
Χρίσματος, ως ορατό σημείο
της μετάδοσης των χαρισμά-
των του Αγίου Πνεύματος
προς τους βαπτιζομένους.

Κατά τους πρώτους χρόνους
του Χριστιανισμού, η μετά-
δοση αυτή γινόταν από τους
Αποστόλους «δι' επιθέσεως
των χειρῶν».

When, however, the number of baptisms began to rise, it was no longer possible for the sacrament to be carried out in this way and the confirmation ceremony of those being baptised was carried out with the Holy Chrism, according to the procedure laid down in the Old Testament (Exodus 30, 22-25). Over the centuries, the Holy Chrism has been given many names: the Oil of Thanksgiving, Chrism, Divine Oil, Scented Oil etc.

Όταν, όμως, ο αριθμός των βαπτιζομένων αυξήθηκε πολύ και δεν ήταν δυνατή πια αυτή η διαδικασία, εισήχθη η χρίσις των βαπτιζομένων με το Άγιο Μύρο, κατά μίμηση της σχετικής πράξης στην Παλαιά Διαθήκη (Έξοδος 30, 22-25). Στη διαδρομή των αιώνων, το Άγιο Μύρο πήρε πολλές ονομασίες: έλαιον ευχαριστίας, χρίσμα, θείον μύρον, μύρον μυριστικόν κλπ.

The Holy Chrism is produced from olive oil and other fragrant substances symbolising the many spiritual gifts of the Holy Spirit which are received by the Christian undergoing confirmation. The oldest remaining catalogue of ingredients used dates back to the 8th century.

Το Άγιο Μύρο παρασκευάζεται από λάδι ελιάς και από άλλες ευώδεις ουσίες που συμβολίζουν τα ποικίλα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, τα οποία δέχεται ο χριόμενος Χριστιανός. Ο αρχαιότερος σωζόμενος κατάλογος των χρησιμοποιούμενων συστατικών ανάχεται στον όγδοο αιώνα.

At the Ecumenical Patriarchate there is an official 'Catalogue of the types of scents from which the Holy Chrism is made', containing 57 different scents. Initially, the consecration of the Holy Chrism was carried out by the Bishops. Gradually, however, this rite came to be performed exclusively by the Ecumenical Patriarchate, as a symbol of the unity and ties which exist between the various Orthodox Churches.

Στο Οικουμενικό Πατριαρχείο υπάρχει επίσημος «Κατάλογος των ειδών των αρωμάτων, από τα οποία συντίθεται το Άγιο Μύρο», που απαριθμεί 57 είδη. Αρχικά, ο καθαγιασμός του Αγίου Μύρου γινόταν από τους Επισκόπους. Σιγά-σιγά, όμως, το δικαίωμα αυτό περιήλθε αποκλειστικά στον Οικουμενικό Πατριάρχη, ως σύμβολο ενότητας και δεσμού των κατά τόπους Εκκλησιών.

During the 20th century, the consecration of the Holy Chrism has been carried out at the Ecumenical Patriarchate during the years listed below:

Κατά τον 20ό αιώνα, στο Οικουμενικό Πατριαρχείο έγινε καθαγιαση του Αγίου Μύρου τα ακόλουθα έτη:

<i>Year</i>	<i>Patriarch</i>
1903	Joachim III
1912	Joachim III
1928	Basilios III
1939	Beniamin I
1951	Athenagoras I
1960	Athenagoras I
1973	Demetrios I
1983	Demetrios I
1992	Bartholomeos I

<i>Έτος</i>	<i>Πατριάρχης</i>
1903	Ιωακείμ Γ'
1912	Ιωακείμ Γ'
1928	Βασίλειος Γ'
1939	Βενιαμίν Α'
1951	Αθηναγόρας Α'
1960	Αθηναγόρας Α'
1973	Δημήτριος Α'
1983	Δημήτριος Α'
1992	Βαρθολομαίος Α'

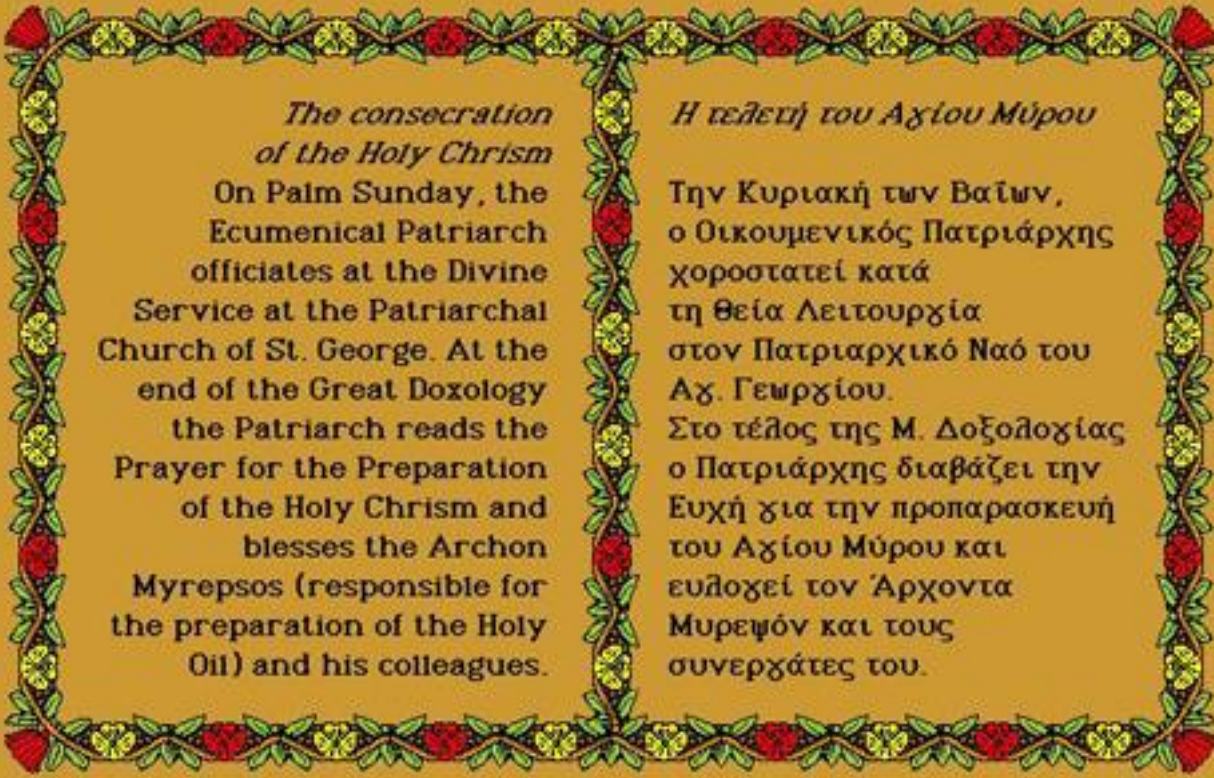

The consecration of the Holy Chrism

On Palm Sunday, the Ecumenical Patriarch officiates at the Divine Service at the Patriarchal Church of St. George. At the end of the Great Doxology the Patriarch reads the Prayer for the Preparation of the Holy Chrism and blesses the Archon Myrepsos (responsible for the preparation of the Holy Oil) and his colleagues.

Η τελετή του Αγίου Μύρου

Την Κυριακή των Βαΐων, ο Οικουμενικός Πατριάρχης χοροστατεί κατά τη θεία Λειτουργία στον Πατριαρχικό Ναό του Αγ. Γεωργίου. Στο τέλος της Μ. Δοξολογίας ο Πατριάρχης διαβάζει την Ευχή για την προπαρασκευή του Αγίου Μύρου και ευδοχεί τον Άρχοντα Μυρεψόν και τους συνεργάτες του.

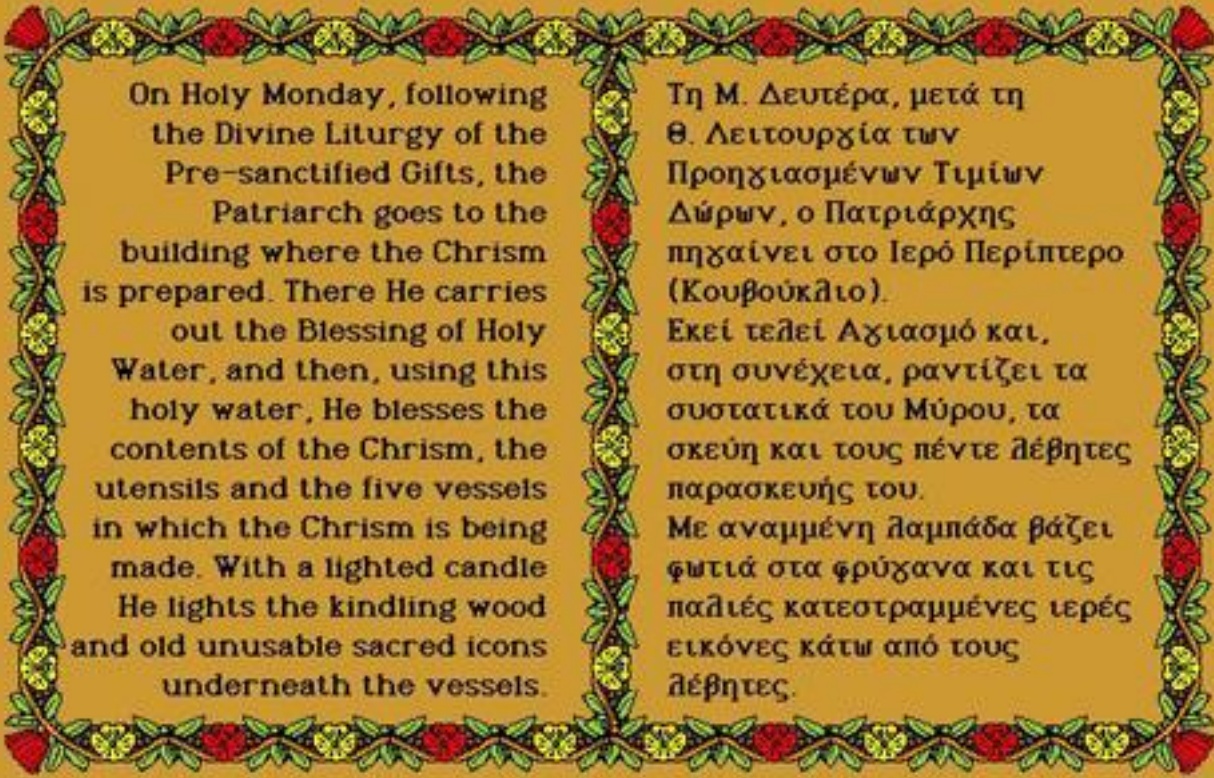

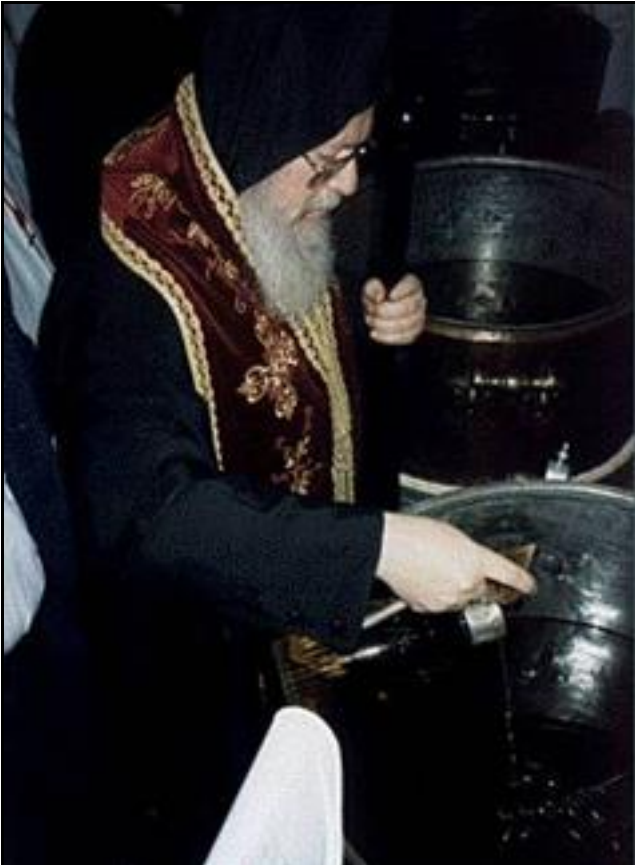

Η ευλογία των Μυρεψών από τον Πατριάρχη.
The Patriarchal blessing to the Myrepsos.

On Holy Monday, following the Divine Liturgy of the Pre-sanctified Gifts, the Patriarch goes to the building where the Chrism is prepared. There He carries out the Blessing of Holy Water, and then, using this holy water, He blesses the contents of the Chrism, the utensils and the five vessels in which the Chrism is being made. With a lighted candle He lights the kindling wood and old unusable sacred icons underneath the vessels.

Τη Μ. Δευτέρα, μετά τη Θ. Λειτουργία των Προηγιασμένων Τιμίων Δύρων, ο Πατριάρχης πηγαίνει στο Ιερό Περίπτερο (Κουβούκλιο). Εκεί τελεί Αχιασμό και, στη συνέχεια, ραντίζει τα συστατικά του Μύρου, τα σκεύη και τους πέντε λέβητες παρασκευής του. Με αναμμένη λαμπάδα βάζει φωτιά στα φρύγανα και τις παλιές κατεστραμμένες ιερές εικόνες κάτω από τους λέβητες.

Ο Πατριάρχης ρίχνει συμβολικά στους λέβητες λάδι.

The Patriarch pours symbolically olive oil into the boilers.

Ο Πατριάρχης
ρίχνει συμβολικά
στους λέβητες άνθη.

The Patriarch
pours symbolically
flowers into the boilers.

Ο Πατριάρχης
ανάβει με το τρικέρι
τα φρύγανα
κάτω από τους λέβητες.

The Patriarch
lights the firewood
under the boiler
with the Trikerion
(the three-branched
candle-stick).

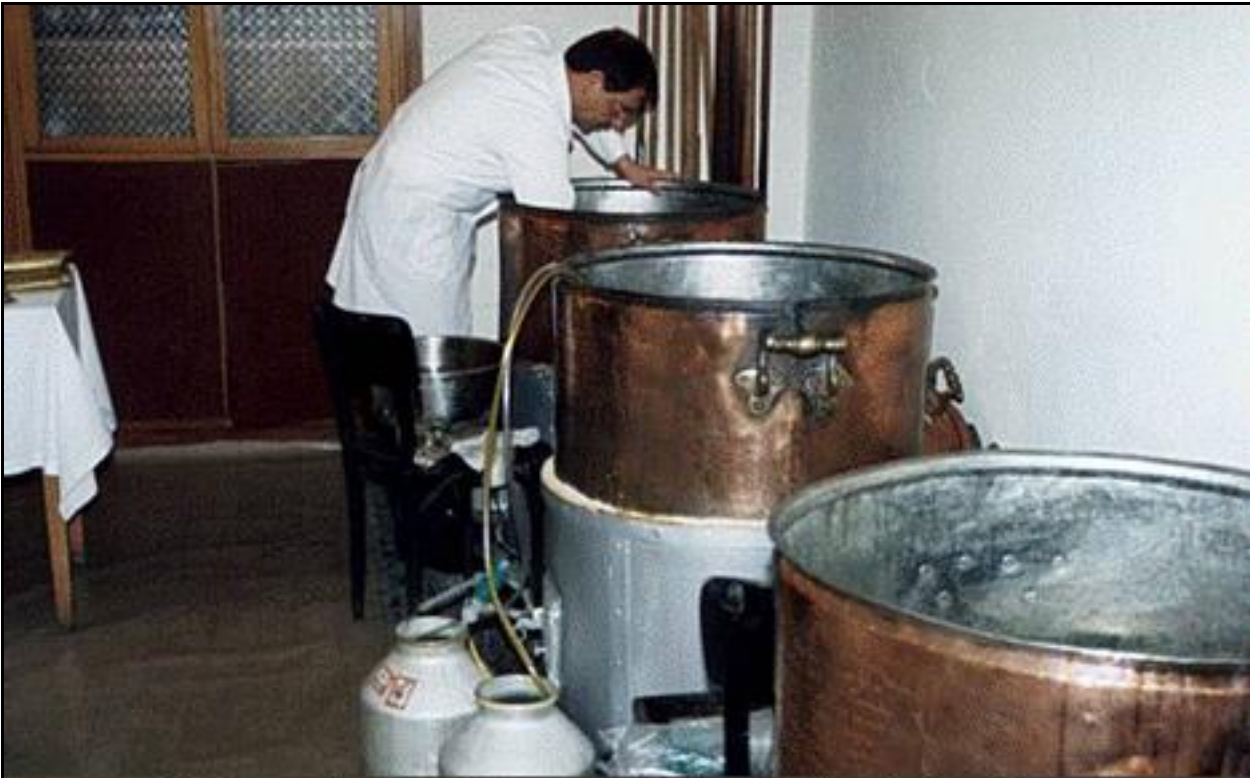

On Holy Tuesday, after the Divine Liturgy, the Patriarch goes once more to the building where the Chrism is being prepared. There, in the meantime, the Small Supplicatory Canon to the Most Holy Virgin Mary is chanted. The boiling of the Chrism continues and will be completed on Holy Wednesday. The various perfumes and oils are added in succession according to tradition and under the supervision of the Myrepsoi.

Τη Μ. Τρίτη, μετά τη Θεία Λειτουργία, ο Πατριάρχης πηγαίνει πάλι στο Ιερό Περίπτερο, όπου ψάλλεται ο Μικρός Παρακλητικός Κανών προς την Υπεραχία Θεοτόκο.

Η έψησις του Μύρου συνεχίζεται και θα ολοκληρωθεί τη Μ. Τετάρτη.

Τα διάφορα αρωματικά είδη και έλαια προστίθενται διαδοχικά σύμφωνα με την παράδοση και με ευθύνη των Μυρεψών.

Μετά την έψηση γίνεται το φιλτράρισμα του Αγίου Μύρου.
After the stewing, the filtering of the Holy Chrism.

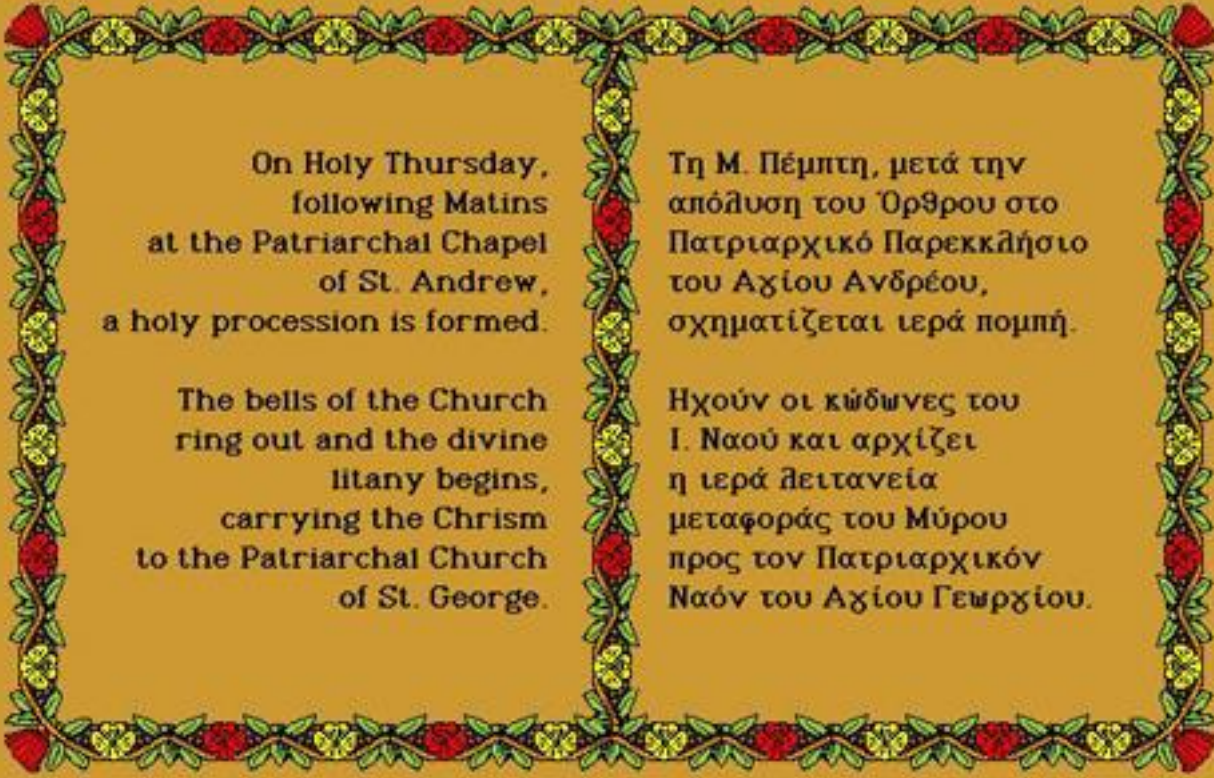

On Holy Thursday,
following Matins
at the Patriarchal Chapel
of St. Andrew,
a holy procession is formed.

The bells of the Church
ring out and the divine
litany begins,
carrying the Chrism
to the Patriarchal Church
of St. George.

Τη Μ. Πέμπτη, μετά την
απόλυση του Όρθρου στο
Πατριαρχικό Παρεκκλήσιο
του Αγίου Ανδρέου,
σχηματίζεται ιερά πομπή.

Ηχούν οι κώδωνες του
Ι. Ναού και αρχίζει
η ιερά λειτανεία
μεταφοράς του Μύρου
προς τον Πατριαρχικόν
Ναόν του Αγίου Γεωργίου.

Τα δοχεία με το Άγιο Μύρο στο παρεκκλήσι του Αγ. Ανδρέα.
The vessels with the Holy Chrism in the Chapel of St. Andrews.

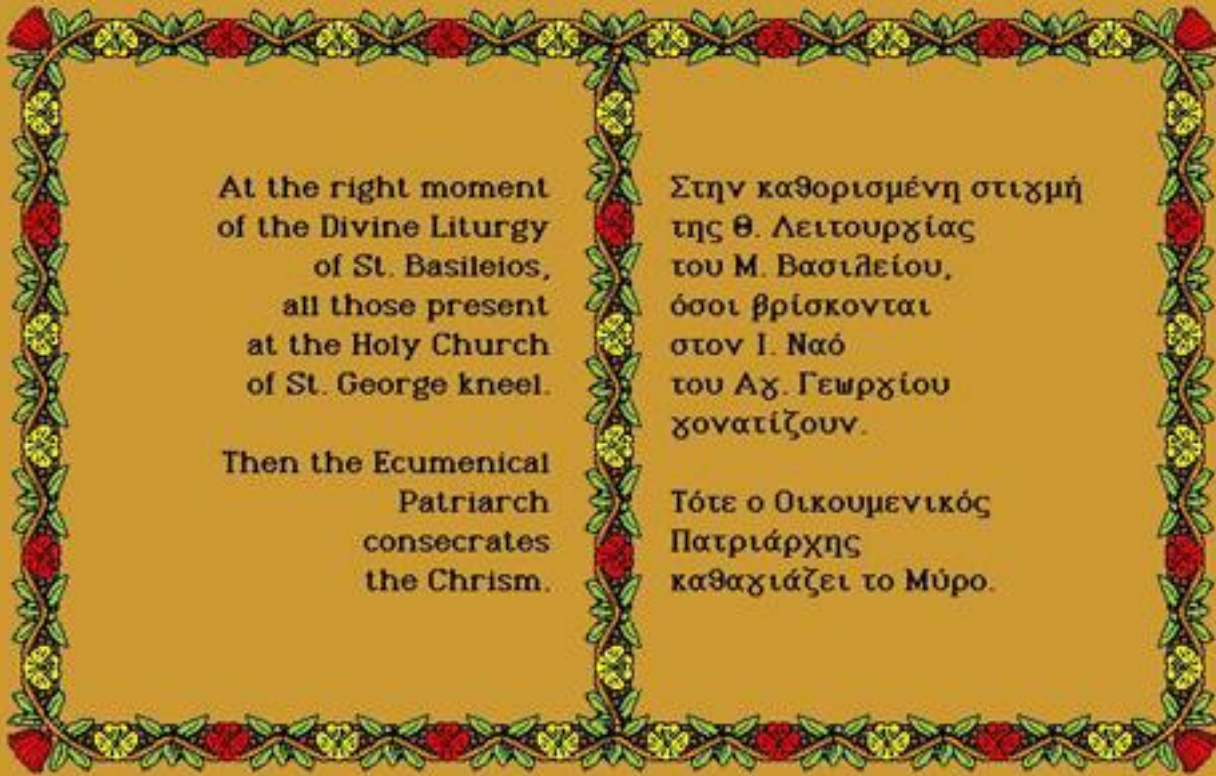

At the right moment
of the Divine Liturgy
of St. Basileios,
all those present
at the Holy Church
of St. George kneel.

Then the Ecumenical
Patriarch
consecrates
the Chrism.

Στην καθορισμένη στιγμή
της Θ. Λειτουργίας
του Μ. Βασιλείου,
όσοι βρίσκονται
στον Ι. Ναό
του Αγ. Γεωργίου
γονατίζουν.

Τότε ο Οικουμενικός
Πατριάρχης
καθαγιαρίζει το Μύρο.

Τα αργυρά δοχεία πίσω από την Αγία Τράπεζα.
The silver vessels behind the Altar.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης
ευδοχεί και σφραχίζει
τα δοχεία με το Άγιο Μύρο.

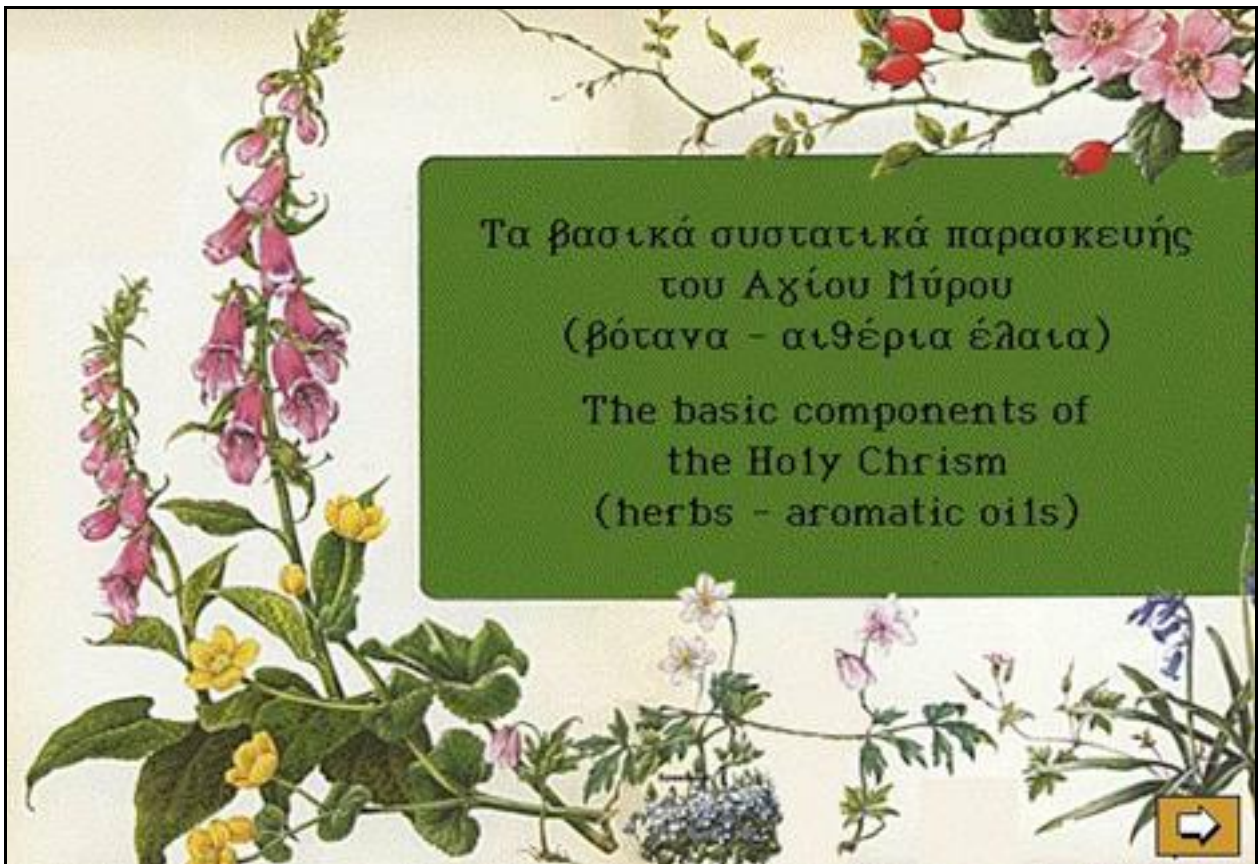
The Ecumenical Patriarch
blesses and seals up
the vessels with the Holy Chrism.

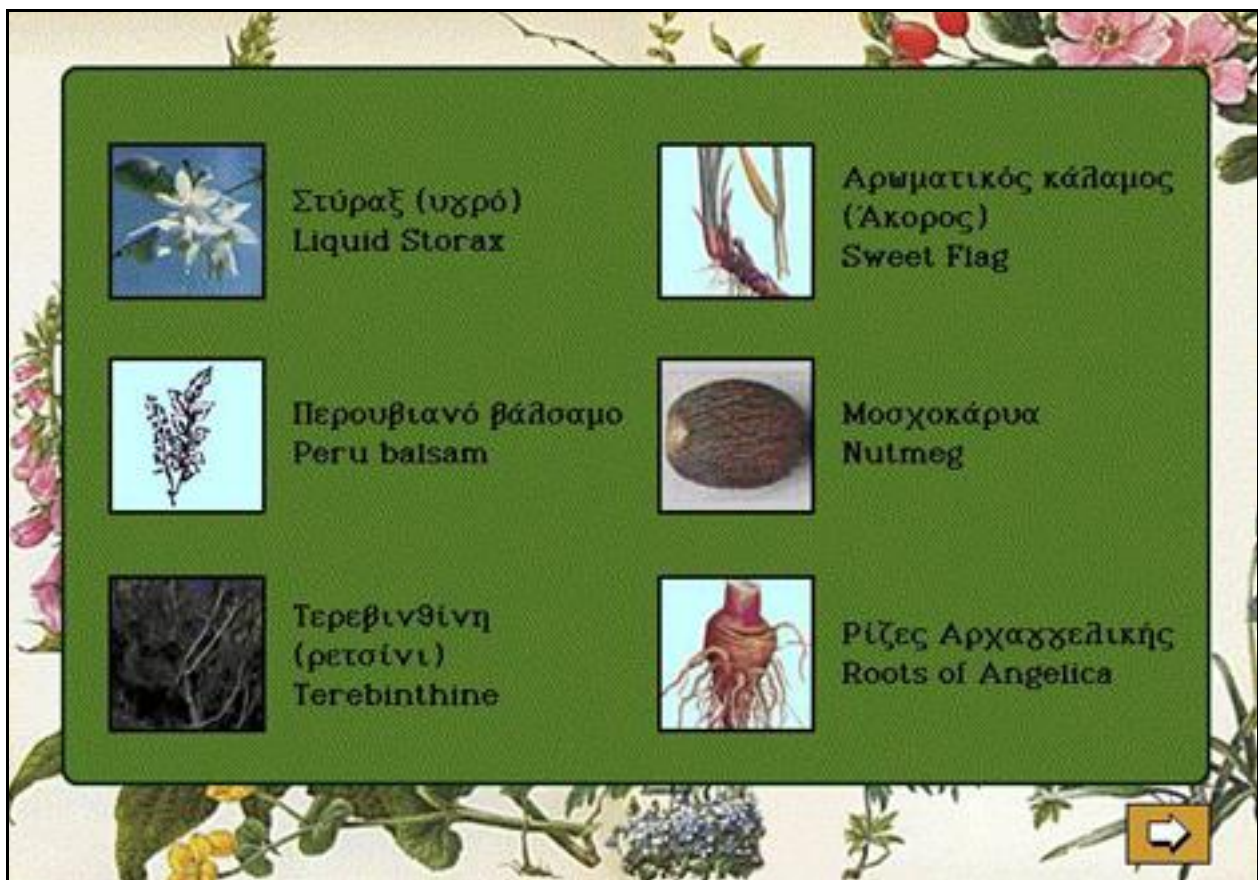
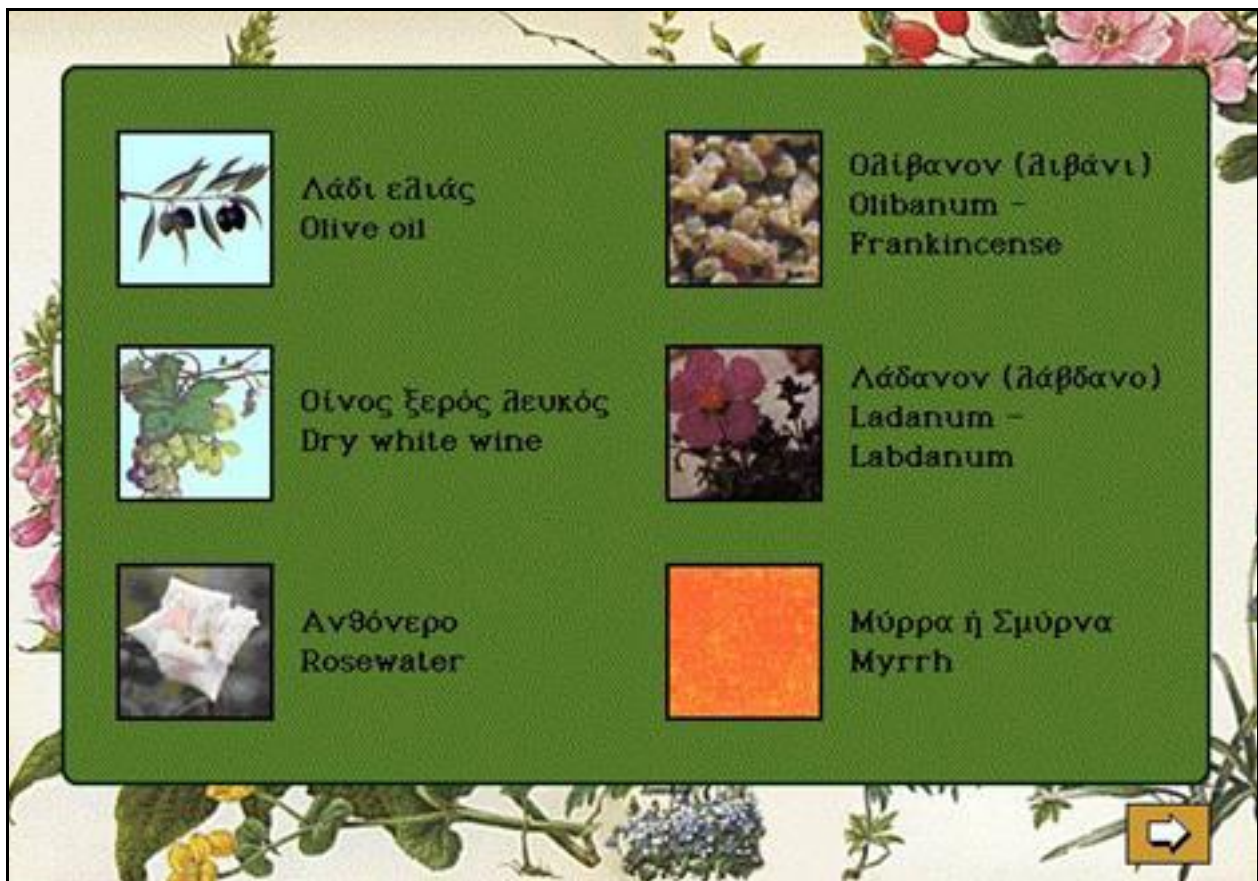

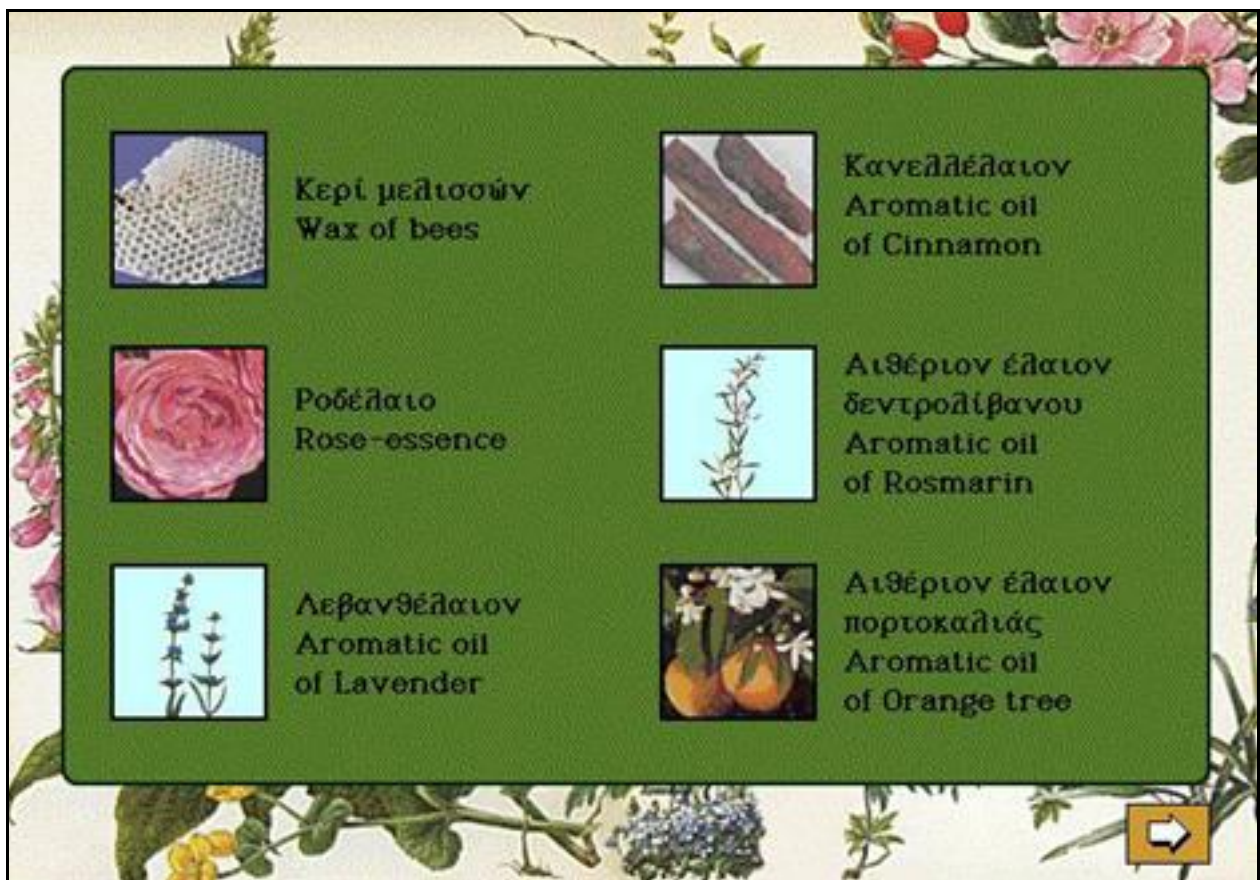
After the Holy Chrism has been consecrated, it is carried in procession to the Patriarchal Myrophylakion (the Guardhouse of the Chrism).
The ceremony of the Holy Chrism constitutes an integral part of the holy sacramental life of the Orthodox Church.

Μετά την καθαγιασή του το Άγιο Μύρο μεταφέρεται εν πομπή στο Πατριαρχικό Μυροφυλάκιο.
Η τελετή του Αγίου Μύρου αποτελεί ένα αναπόσπαστο τμήμα του τελετουργικού μέρους της μυστηριακής ζωής της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Αιθέριον έλαιον
λεμονιάς
Aromatic oil
of Lemon tree

Αιθέριον έλαιον
Ηλιοτρόπιου
Aromatic oil
of Heiotrope

Ισομέλαιον
Αromatic oil
of Jasmine

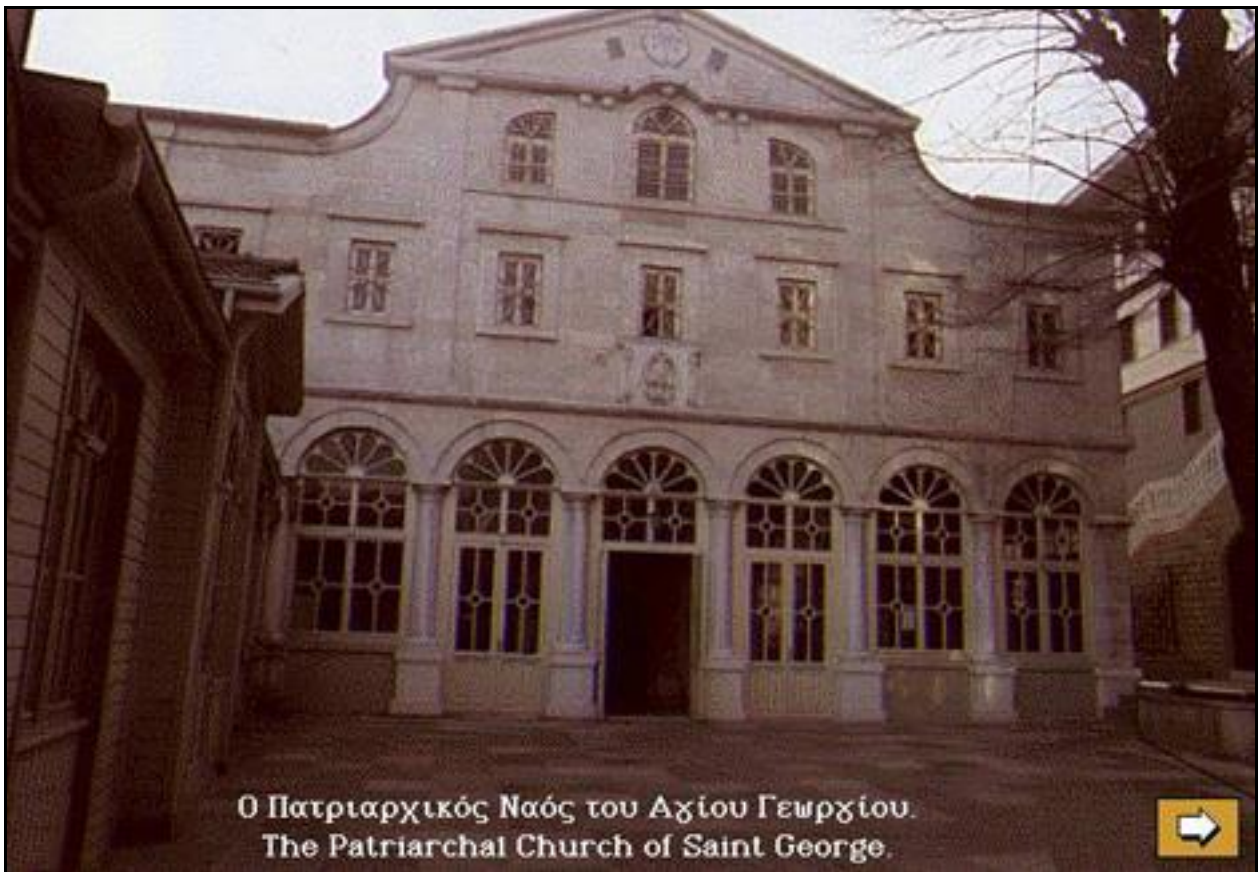
Αιθέριον έλαιον
Βιοδέτας
Aromatic oil
of Violet

Αιθέριον έλαιον
Μελίσης
Aromatic oil of Balm

Περγαμέλαιον
Aromatic oil
of Bergamot

Ο Πατριαρχικός Ναός του Αγίου Γεωργίου.
The Patriarchal Church of Saint George.

The church of Saint George has been the Patriarchal Church, the Great Church, since 1600. It passed through several phases of restoration before taking the form we see today.

Ο ναός του Αγ. Γεωργίου είναι ο Πατριαρχικός Ναός, η Μεγάλη Εκκλησία, από το 1600 μέχρι σήμερα. Από τότε πέρασε από διαδοχικές ανακατασκευαστικές φάσεις μέχρι να αποκτήσει τη μορφή που έχει σήμερα.

Το εσωτερικό του
Πατριαρχικού ναού.

The interior of the
Patriarchal Church.

Ο Πατριαρχικός θρόνος.

The Patriarchal throne.

<p>The Patriarchal throne is made of walnut wood inlaid with ivory, nacre and precious stones, and dates from the period of the Patriarch Jeremiah II (1572-1595). On the back there is an icon with Jesus Christ as the High Priest.</p>		<p>Ο πατριαρχικός θρόνος κατασκευάστηκε επί Πατριαρχίας Ιερεμία Β' του Τρανού (1572-1595) από ξύλο καρυδιάς και διακοσμήθηκε με ένθετο ελεφαντοστό, μάρμαρο και πολύτιμους λίθους. Στο ερεισίνωτο παριστάνεται ο Χριστός ως Μέγας Αρχιερέυς.</p>
---	---	--

	<p>Στον νότιο τοίχο του ναού είναι τοποθετημένο τμήμα της στήλης της φραγχελώσεως, δηλαδή του κίονα, στον οποίο δέθηκε και μαστιχώθηκε ο Χριστός.</p> <p>On the south wall of the church is placed a part of the column (the stone of fragellation) to which Jesus Christ was tied and scourged.</p>
---	--

Το προσκυνητάρι της
Παναχίας της Παμμακαρίστου.

The icon-stand of the
Virgin Mary, the Pammakaristos.

Παναχία η Παμμακάριστος.
Ψηφιδωτή εικόνα του 11ου
αιώνα, που συνδέεται με τις
περιπέτειες και τις μετακι-
νήσεις του Πατριαρχείου.

The Virgin Mary,
the Pammakaristos.
A mosaic icon of the 11th
century, which is connected
with the turbulent history
of the Patriarchate.

Το προσκυνητάρι της
Παναχίας της Φανερωμένης.

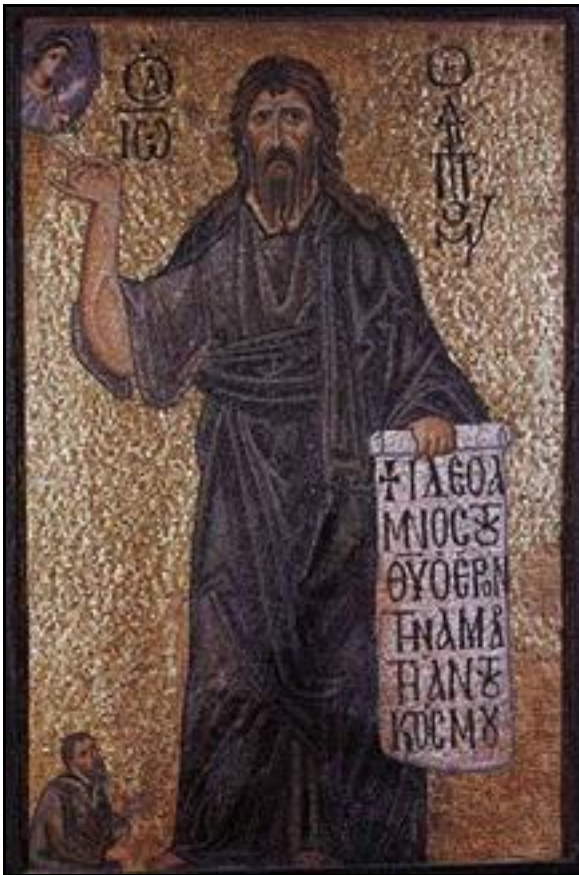
The icon-stand of the
Virgin Mary, the Phaneromene.

Παναχία η Φανερωμένη.
Εικόνα του 12ου αιώνα
με αργυρόχρυση επένδυση,
προερχόμενη από την Κύζικο.

The Virgin Mary, the Phaneromene.
Icon of the 12th century
with silver-gold covering.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος.
Ψηφιδωτή εικόνα του 12ου αιώνα.

Saint John the Baptist.
A mosaic icon of the 12th century.

Ο Άγιος Γεώργιος (1746)
Εικόνα με ασημένια επένδυση.

Saint George (1746)
Icon with silver inlay.

Οι τρεις λειψανοθήκες των αγίων γυναικών:
Ευφημίας, Σολομονής και Θεοφανούς.
The three reliquaries of the holy women:
Euphemia, Solomone and Theophano.

Το σύνθρονο
στο Ιερό Βήμα
του Αγ. Γεωργίου.

The Synthronon
in the sanctuary
of Saint George
Cathedral.

Το σύνθρονο του Αγ. Γεωργίου προέρχεται από την Αγία Σοφία και είναι της εποχής του Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου (4ος αιώνας).

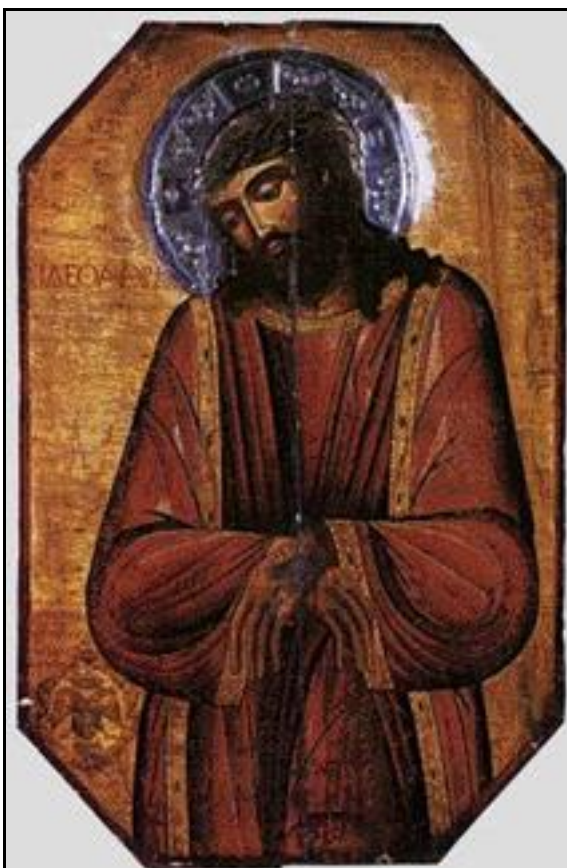
The Synthronon in the sanctuary is from St. Sophia (4th c)

Εικόνα της Παναχίας με ξίφος στο στήθος (Θλίψη). Ιερό Βήμα.

Icon of the Virgin Mary with a sword at her breast (The one who is grieving). Sanctuary.

Εικόνα του Χριστού
«Ίδε ο άνθρωπος»
(Η άκρα ταπείνωση).
Ιερό Βήμα.

Icon of Jesus Christ
«Behold the man»
(The extreme Humility).
Sanctuary.

Καθαγιασμός της Αγίας Τράπεζας από τον Πατριάρχη
μετά την ανακαίνιση του Πατριαρχικού Ναού.

Consecration of the Altar
after the restoration of the Patriarchal Church.

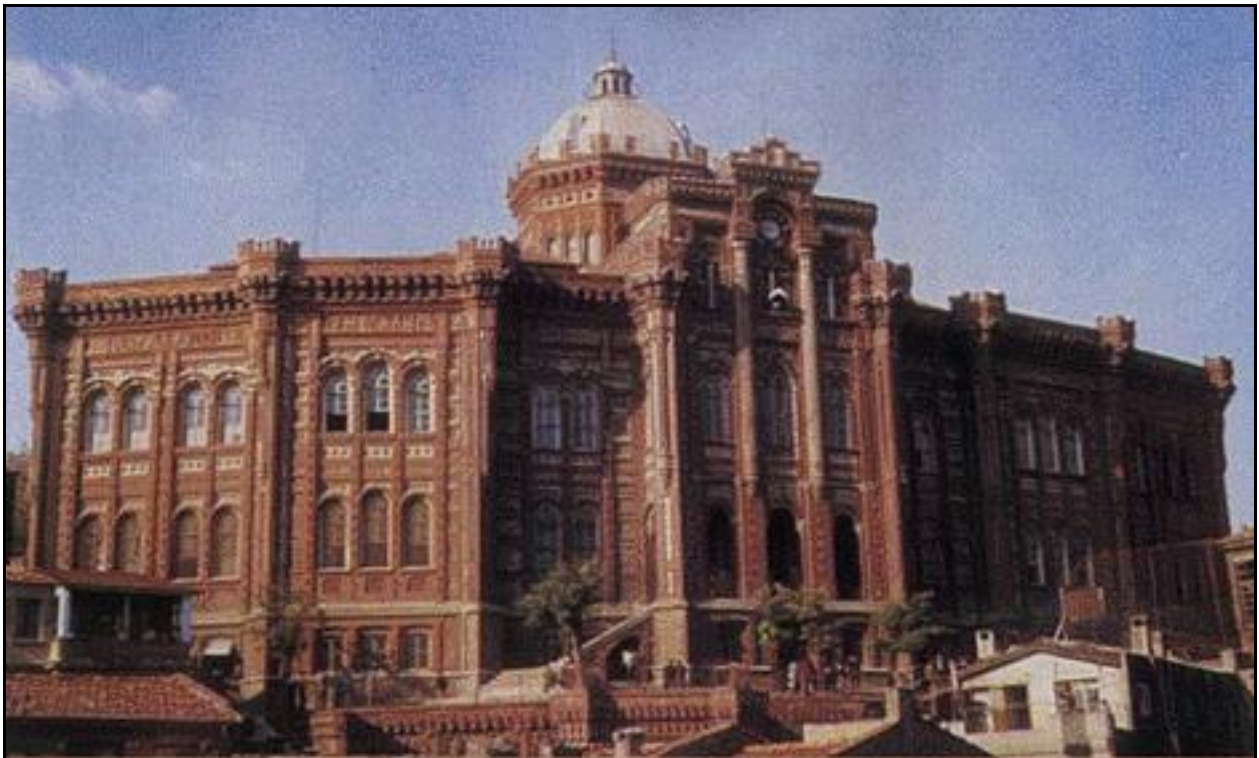

Καθαγιασμός της
Αγίας Τράπεζας
με το Άγιο Μύρο.

Consecration
of the Altar
with Holy Chrism.

Το στρώσιμο της Αγίας Τράπεζας.
The dressing of the Altar.

Η Πατριαρχική Μεγάλη του Γένους Σχολή
The Patriarchal Great School of the Nation

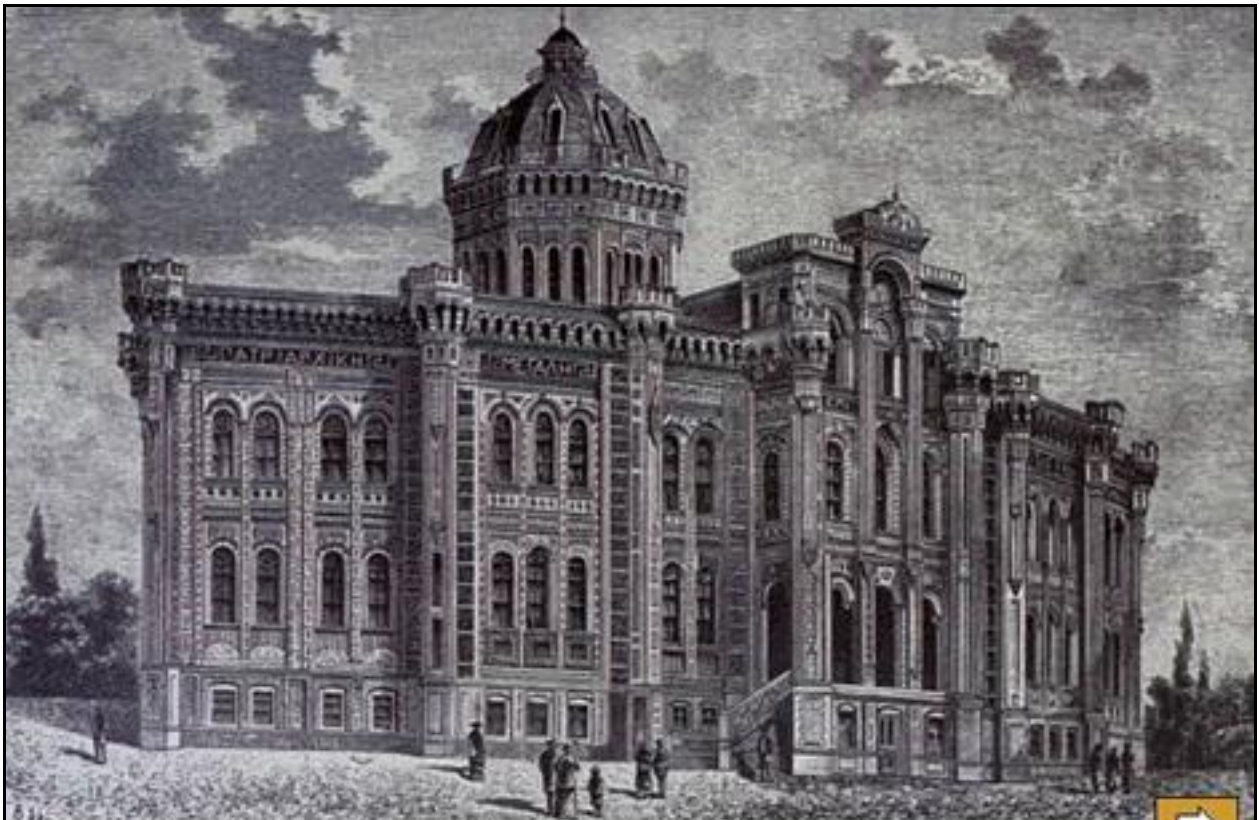
The first efforts for the establishment of a Greek school in Constantinople began in the 16th century. The Patriarchal school of Ioassaf II (1556-1565) with the help of John Zygomalas will be the forerunner of the Great School of the Nation.

Οι πρώτες προσπάθειες για τη λειτουργία ελληνικού σχολείου στην Κωνσταντινούπολη άρχισαν τον 16ο αιώνα. Η πατριαρχική σχολή του Ιωάσαφ Β' (1556-1565) με τη βοήθεια του Ιωάννη Ζυγομαλά θα γίνει ο πρόδρομος της Μεγάλης του Γένους Σχολής.

In 1625 the Patriarchal school opened again, under the direction of Theofilos Korydaleas, with many students. But the liberal ideas of Korydaleas were annoying and the school closed. In 1662 the school acquired permanent income, a building and remarkable teachers, among them Alexandros Mavrokordatos who bore the title Confidant.

Το 1625 η πατριαρχική σχολή λειτούργησε ξανά με διευθυντή τον φιλόσοφο Θεόφιλο Κορυδαλέα και με πολλούς μαθητές, αλλά οι φιλελεύθερες ιδέες του Κορυδαλέα ενόχλησαν και η σχολή διαλύθηκε. Το 1662 η σχολή αποκτά μόνιμους πόρους, κτίριο και αξιόλογους δασκάλους, ανάμεσα στους οποίους και ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος ο εξ Απορρήτων.

Λιθογραφία - Lithography (1883)

Στα μέσα του 19ου αιώνα η Σχολή άρχισε να προσφέρει μεγάλες και πλατιές υπηρεσίες στο Γένος. Οι απόφοιτοι της Μεγάλης του Γένους Σχολής δίδασκαν στα ελληνικά σχολεία όλων των περιοχών.

In the middle of the 19th century the School began to offer great and wide services to the Nation. The School graduates taught in the Greek schools of all the regions.

Το 1882, επί πατριαρχίας Ιωακείμ Γ', χτίστηκε νέο, μεγάλο κτίριο στο Φανάρι, για να στεγαστεί η Μεγάλη του Γένους Σχολή.

In 1882, during the Patriarchate of Joachim III, the Great School of the Nation was housed in a new, large building in the area of Phanar.

Σήμερα λειτουργεί ως μειονοτικό ελληνικό γυμνάσιο και λύκειο
Today it houses a middle and high school of the Greek minority

Proti island

Νήσος Πρώτη

Antigoni island

Νήσος Αντιγόνη

Chalki island

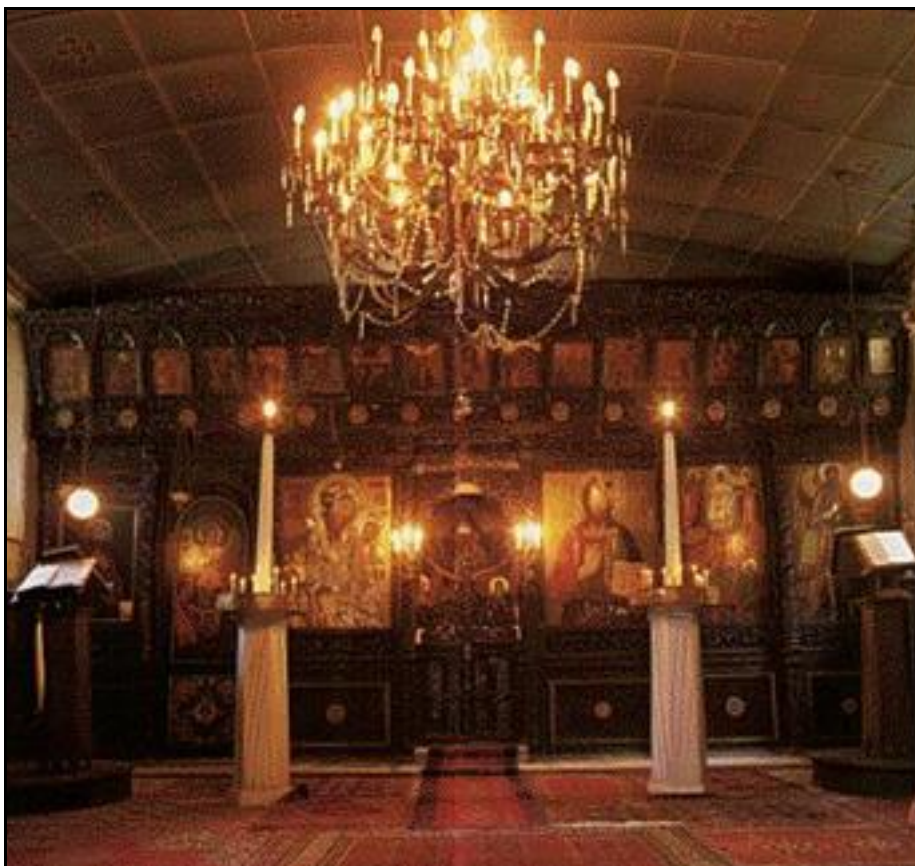

Νήσος Χάλκη

Prinkipos island

Νήσος Πρίγκηπος

Η εκκλησία
της Μονής
Μεταμορφώσεως
στη νήσο Πρώτη

The Monastery
Church of the
Transfiguration
(Proti island).

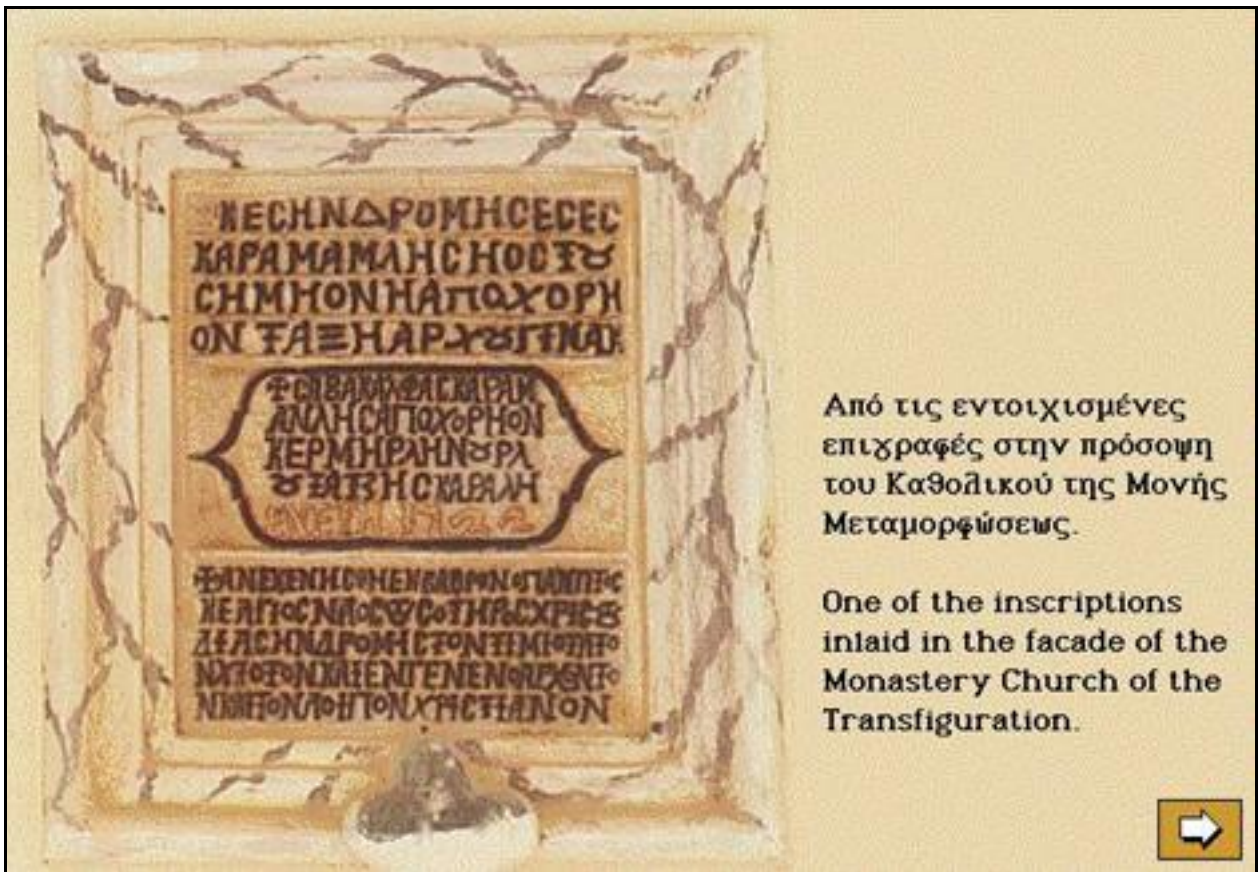
Of the numerous byzantine monasteries and convents which once stood on the island of Protì, the only one to have escaped total destruction is that of the Transfiguration of the Saviour, which is situated on one of its hilltops.

Από τα πολλά μοναστήρια που υπήρχαν κατά τους βυζαντινούς χρόνους στη νήσο Πρώτη, το μόνο που σώθηκε είναι το μοναστήρι της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στη μια από τις κορυφές του νησιού. Τα άλλα μοναστήρια έχουν τελείως εξαφανιστεί.

Το προστώο του Καθολικού της Μονής Μεταμορφώσεως.
The porch of the Monastery Church of the Transfiguration.

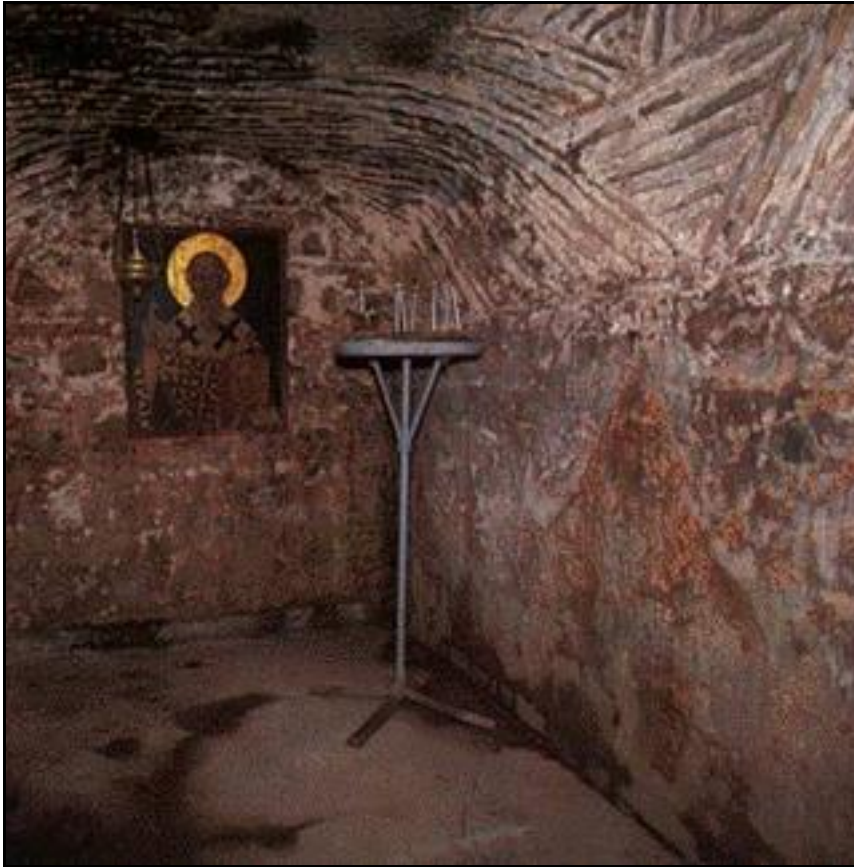
Η εκκλησία του Αγ. Ιωάννη στην Αντιγόνη.
The church of St John (Antigoni island).

The large church, which looms over the whole neighborhood of Antigoni was built in 1899. At the same site there was possibly a byzantine monastery. We can see today the small crypt which was used as the prison of Patriarch Methodios the Confessor for his defence of the holy icons (9th century).

Ο μεγάλος ναός που δεσπόζει σε όλο τον οικισμό της Αντιγόνης κτίστηκε το 1899. Στην ίδια θέση πρέπει να υπήρχε βυζαντινό μοναστήρι, από το οποίο σώζεται μια μικρή κρύπτη, που χρησιμοποιήθηκε ως φυλακή του υπερασπιστή των εικόνων Πατριάρχη Μεθόδιου του Ομοδοχητή (9ος αιώνας).

Η υπόγεια φυλακή
του Πατριάρχη
Μεθοδίου
(9ος αιώνας).

The underground
prison of the
Patriarch Methodios
(9th century).

Βυζαντινό
κιονόκρανο
στην Αντιχόνη.

Byzantine capital
(Antigoni island).

Η κεντρική είσοδος της Θεολογικής Σχολής Χάλκης.
The main entrance to the Theological School building.

The monastery of the Holy Trinity with the Theological School of Chalki is the centre of the Princes Islands, the heart of the Orthodox theology. For 1200 years the monastery has stood on the top of the hill of Chalki, the island which the ancient Greeks called «Chalkitis» because of the copper mines (as Aristotle tells us).

Η μονή της Αγ. Τριάδος με τη Θεολογική Σχολή της Χάλκης είναι το κέντρο των Πριγκιπονήσων, η καρδιά της Ορθοδοξίας. Για 1200 χρόνια στέκεται στην κορυφή του λόφου το μοναστήρι της Χάλκης, του νησιού που οι αρχαίοι Έλληνες ονόμαζαν «Χαλκίτης» από τα ορυχεία χαλκού για τα οποία μας πληροφορεί ο Αριστοτέλης.

Η αίθουσα τελετών της Θεολογικής Σχολής.
The ceremonial hall in the Theological School.

Η περίφημη βιβλιοθήκη της Μονής Αγίας Τριάδος.
The famous library of the Holy Trinity Monastery.

Βυζαντινό λειτουργικό
ειλητήριο στη Μονή
Αγ. Τριάδος Χάλκης.

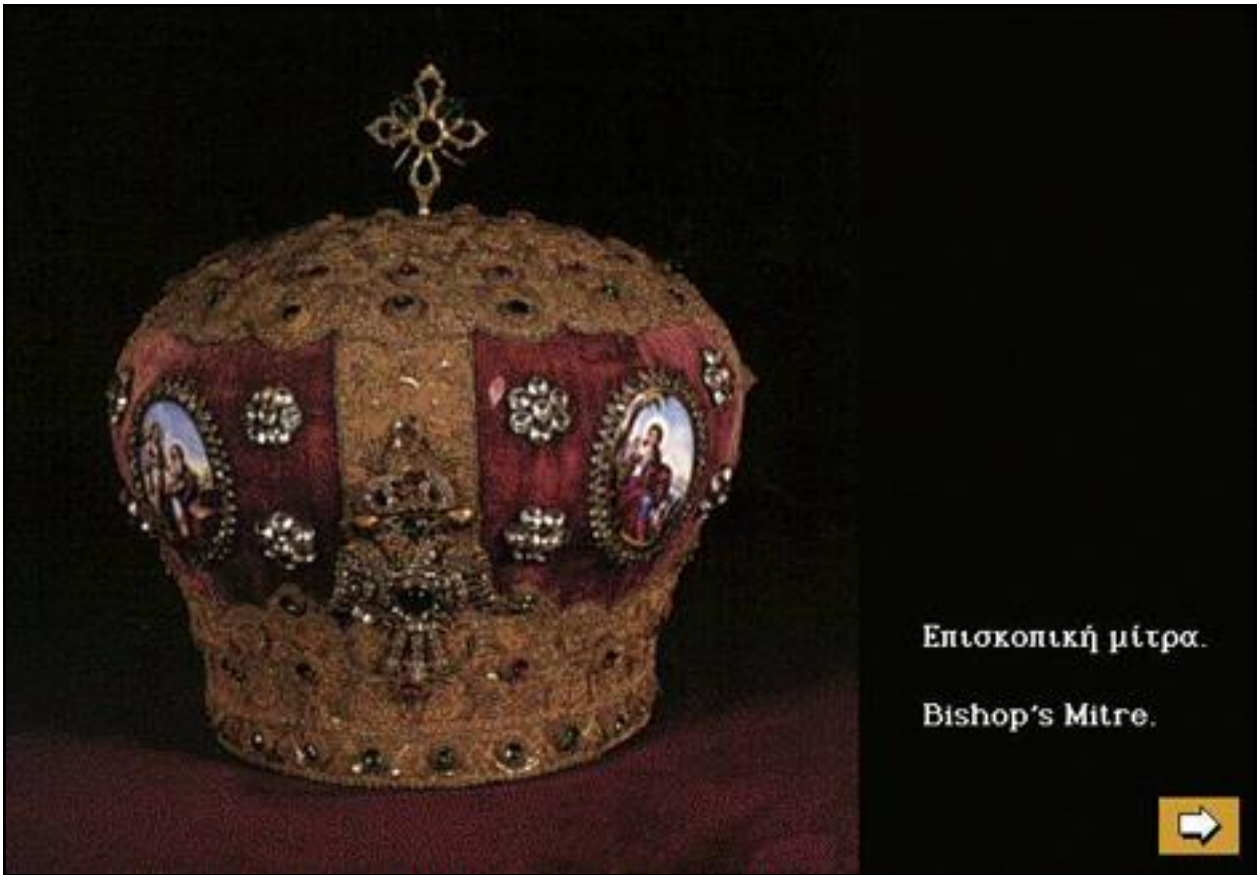
Byzantine liturgical
scrolls in the Holy Trinity
Monastery of Chalki.

Ο Άγιος Γεώργιος.

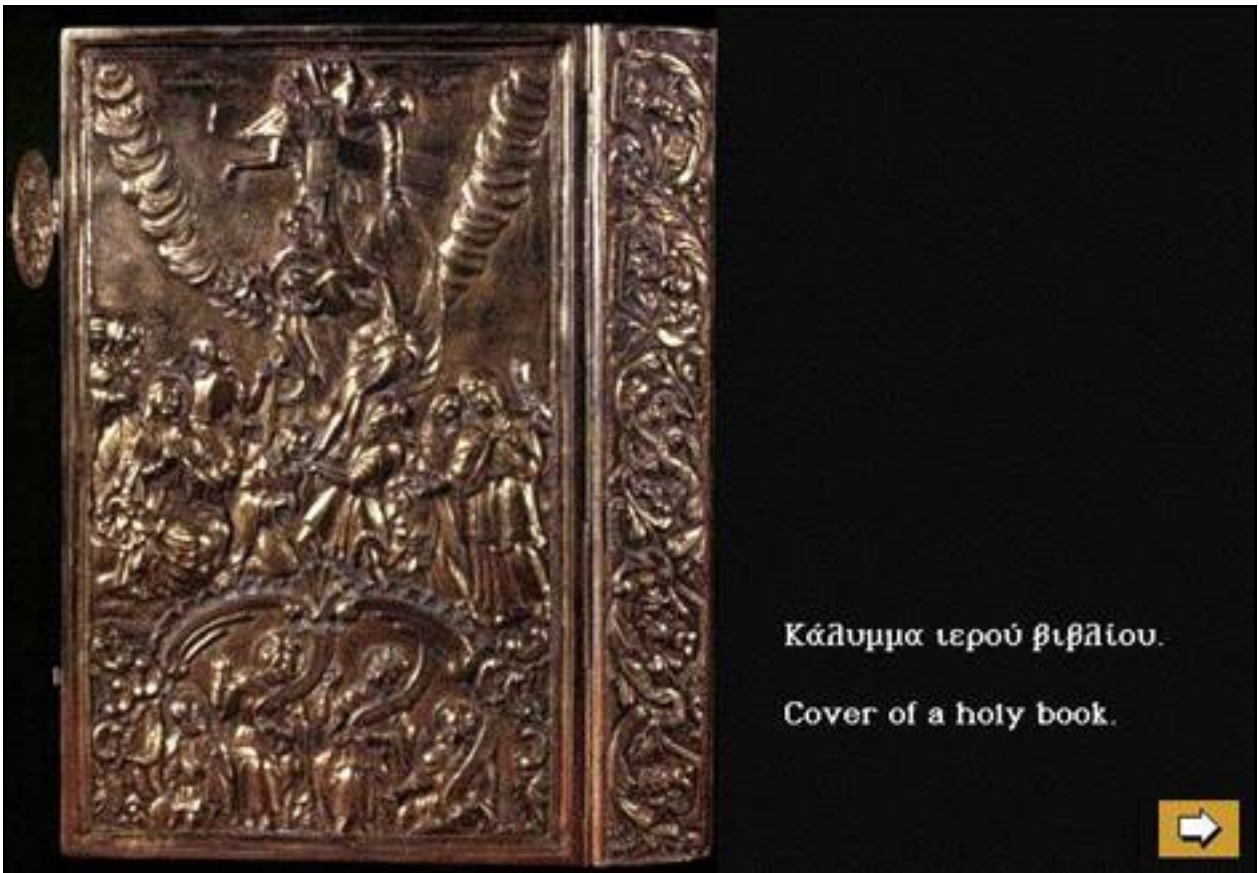
Saint George.

Επισκοπική μίτρα.

Bishop's Mitre.

Κάλυμμα ιερού βιβλίου.

Cover of a holy book.

Ευλόγησιμος
σταυρός αγιασμού.

Benediction cross
of carved wood.

Το καθολικό της μονής του Αγ. Νικολάου.
Monastery Church of St Nicholas.

The monastery of St Nicholas is located in the region where the Byzantine settlement of Karyes used to be until it was devastated by fire in the 17th century. In 1783 the Great School of the Nation was housed there temporarily, under the name of «School of Greek Classes».

Η μονή του Αγ. Νικολάου βρίσκεται στην περιοχή του βυζαντινού οικισμού των Καρυών, που καταστράφηκε από πυρκαχιά τον 17ο αιώνα. Το 1783 στεγάσθηκε εκεί προσωρινά η Μεγάλη του Γένους Σχολή, που τότε ονομαζόταν «Σχολή των Ελληνικών Μαθημάτων».

Αφιέρωμα των ψαράδων στον Άη-Νικόλα.

Offering made by fishermen to St Nicholas.

Το προσκυνητάρι με την «αρχαία»
εικόνα του Αγ. Γεωργίου στο
Καθολικό της Μονής Κουδουνά
στην Πρίγκηπο.

Icon-stand with the "ancient"
icon of St George in the
Monastery Church of St George
Koudounas (Prinkipos).

Το παρεκκλήσι του
Αγ. Χαραλάμπους
στη Μονή
Αγ. Γεωργίου
του Κουδουνά.

The chapel of
St Charalambos
in the Monastery
of St George
Koudounas.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος

Με τον δημιουργό αυτού του προγράμματος
κ. Τ. Ανθουλιά, Καθηγητή της Πληροφορικής.
With Mr. T. Anthoulas, Professor of Informatics,
creator of this programme.